

METAFORUM

NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

Foto: Roger Simonsen

- Førljulsseminaret i Gamle Logen 2015
- Jubileumskonferanse - Diakonhjemmets familierapiutdanning 25 år
- Bokomtaler, faste spalter og nytt fra inn- og utland

ÅRGANG 33 NR. 1 – 2016 – ISSN 0803 4303

M E T A F O R U M

NORSK MAGASIN FOR FAMILIETERAPI

Medlemsblad for Norsk forening for familierterapi NFFT.

Utgis normalt fire ganger pr. år (januar, april, august, november) med deadline den 1. måneden før planlagt utgivelse (for augustnr.: 1. juni). Opplag 1200 .

REDAKSJON:

Kari Yvonne Kjørlås. Tlf: 32 845773 / Mobil: 900 979 96

Ottar Lingjærdesvei 8, 3403 Lier Mail: kariyk@online.no

Pål Abrahamsen Seilduksinstituttet AS, Markveien 23, 0554 Oslo

Tlf: 952 22 604 Mail: paabraha@online.no

Hilde Ingebrigtsen Tlf: 950 67 545 Mail: hildeingebrigtsen@yahoo.no

Fast skribent:

Suzanne Børretzen : suzanneborretzen@yahoo.com

NFFT: NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

Adresse: PB 51, 2011 Strømmen.

(merk post: NFFT / Metaforum).

WEBSITE: www.nfft.no

STYRET I NFFT:

Pelle Slagsvold Leder .

Blå Kors Behandlingssenter, Tennisveien 4. 0777 Oslo

Tlf: 94015245. Mobil: 91712933

Mail: pelle@convex.no / pelle.slagsvold@nfft.no

Henriette C. Alsing (styremedlem - nestleder)

Ambulant Familieenhet (AFE) Bjerketun, BUPA, Vestre Viken HF.

Tlf: 905164 63 Mail: henriette.alsing@nfft.no

Kristin S Breda (Styremedlem - webansvarlig)

Bærum BUP, BUPA, Vestre Viken HF, Sykehusvn.34, Bærum gamle sykehus

Mobil: 469 36 842 Mail: kristinbreda@me.com / kristin.breda@nfft.no

Kristin H Dahl. (Styremedlem)

Familieklinikken, Barne- og ungdomspsyk. seksjon, Sykehuset Telemark HF.

Ulefossveien 55, 3710 Skien.

Tlf: 40291243 Mail: kristin.helene.dahl@gmail.com / Kristin.dahl@nfft.no

Halvor de Flon (styremedlem)

Diakonhjemmets høgskole, PB. 184 Vinderen, 0319 Oslo

Tlf: 95179924 Mail: halvor.deflon@nfft.no / deflon_2000@yahoo.no

Lennart Lorås (varamedlem / forskningsansvarlig)

Diakonhjemmet Høgskole, Postboks 184 Vinderen, 0319 Oslo

Tlf. : 22451971 Mobil: 98422113 Mail: lennart.loras@nfft.no

Ellen Vokes (varamedlem) Homansbyen familievernkontor, Oslo.

Oscars gate 20, 0352 Oslo Tlf.: 91538296 Mail: ellen.vokes@nfft.no

Ellen Kirkebø Landa (varamedlem) Psykososialt team, Sykehuset i Vestfold

Tlf.: 99108387 Mail: ellen.kirkebø.landa@nfft.no

SEKRETARIAT:

Allan Etrup Hansen (Daglig leder / regnskapsansvarlig)

Homansbyen familievernkontor, Oscarsgt.20, 0258 Oslo

Tlf: 977 24 2 68 Mail: allan.etrup.hansen@nfft.no

Arne Kallekleiv (Medlemsansvarlig)

Familievernkontoret Øvre Romerike, postboks 202, 2051 Jessheim.

Tlf. 950 72 404 Mail: arne.kallekleiv@nfft.no

Medlemskap i NFFT

kr. 800,- pr år.

Inkludert i prisen er

4 nummer av tidsskriftet

FOKUS PÅ FAMILIEN

&

4 nr. av medlemsbladet **Metaforum**

samt rabatter på foreningens

og andre arrangementer.

Bankkonto: 7874 05 96348

ANNONSER TIL METAFORUM

Vi tar gjerne imot annonser om det som skjer innen feltet, som kurs, seminarer, ledige stillinger, bokannonser, viktige begivenheter med mer.

Prisen er:

¼ side kr. 1.250,-

½ side kr. 2.500,-

1/1 side kr. 5.000,-

Annonser til bladet legges om ønskelig gratis ut på www.nfft.no.

Annonsen kun på web Kr. 2.500,-

Annonser for kurs med min. 10% rabatt for NFFTs medlemmer er gratis.

Send teksten på e-post til kariyk@online.no

Frister og adresser står øverst på denne siden.

Bladet Metaforum styres etter fagpressens redaktørplakat.

Forsidebilde:

Fotograf Roger Ask Simonsen

chaplin@live.no

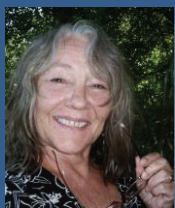
rogerasksimonsen.blogspot.com

Hilde

Pål

Kari Yvonne
Ansvarlig redaktør

GODT NYTT ÅR 2016!

Nok en gang hilser vi velkommen til et nytt år – med håp om at året blir godt.

Et temmelig upresist utsagn – for hva som er godt for oss er jo så individuelt, men nettopp derfor er det greit at utsagnet er såpass relativt - for da kan jo den enkelte av dere legge det de ønsker i det.

Vi har fulgt med på serien om Albert Einstein på P2 i juletiden – og ble oppdatert på relativitetsteorien. En betegnelse Einstein ikke ønsket å sette på sin teori (invarians-teorien) – og utsagnet ”alt er relativt” er ikke hans. Så vet vi det. Vi fikk også med oss at det at *alt er relativt* ikke betyr at alt flyter, *Etter hvert som det ble klart at grunnleggende fysiske størrelser som lengde, masse og tid var observatørvhengige – altså relative – ble det viktig for Einstein å bevise at innenfor hver enkelt referanseramme var fysikkens lover alltid de samme ...* som f. eks. lysets hastighet. Tanken om en observatørvhengig relativ virkelighet” passer” jo med vår tenkning om menneskelige systemer, men at det også det finnes noen konstante størrelser og fysiske lover som regulerer dette, tenker vi. Og tankene går videre til den konstruktivistiske tenkningen som hevder at alt er *like gyldig* – og at det ikke betyr at alt er *likegyldig*. Maturana og Varela sier: *Levende systemer er homeostater der organiseringen av enheten selv er den kritiske variabelen som må holdes konstant. Komponentene kan skiftes mange ganger, slik det er når kroppsceller dør og fornyes, men enhetens identitet - som er den samme som dens organisering - forblir den samme ...* (* fotnote). Vi skal ikke dvele lenge ved dette.

Ei heller skal vi late som vi forstår så veldig mye av dette med invariansteorien og kvantefysikk, men noe om systemteori forstår vi da – og lener oss litt mot det gamle i møte med det nye året?

Vi hadde så vidt lagt bak oss førjulsseminaret i Gamle Logen før det braket løs på privaten, med pepperkaker, postkort og pakker. Seminaret ble forresten en flott opplevelse. En slags dannelsesreise – som dere kan lese mye om i dette og i neste nummer. Vi har bare en ting å beklage oss over i den sammenhengen; at det ikke ble så mange deltagere som det tegnet til da forrige «Redaksjonens røst» ble skrevet. Det skulle ha vært dobbelt så mange tilstede på denne flotte, lærerike, morsomme og profesjonelt gjennomførte reisen de tre foredragsholderne, Kjetil Eikeset, Trond Kjærstad og Steinar Bjartvedt, tok oss med på disse førjulsdagene. Ketil Bjørnstads fikk det også til å gå kaldt nedover ryggen på oss da han ga oss en to timers konsert - i ord og toner.

I løpet av de to dagene var foreleserne også innoom Fritjof Nansen, som ble tildelt Nobels Fredspris i 1938 for sin innsats og sitt engasjement for flyktninger etter første verdenskrig. Han innførte *Nansenpasset* som var et internasjonalt anerkjent identitetsbevis utstedt til statsløse flyktninger og ble innført i 1922 og var i 1942 godkjent av 52 land.

Nansenpasset var det første godkjente reisedokumentet for statsløse flyktninger. Fra 1931 ble Nansenpassene utstedt av Det internasjonale Nansenkontoret i Genève i Sveits. Totalt 450 000 pass ble utstedt. Nansenpasset blir ikke lenger utstedt, men FN kan fremdeles utstede reisedokumenter for statsløse flyktninger. – Noe å tenke over i dagens flyktningsituasjon.

Tilbake til hverdagen. Metaforum denne gangen byr også på referat fra systemisk kafé med Jim Wilson, bokanmeldelser og boklandsering, refleksjoner om parets utfordringer og annet nytt fra inn- og utland. Og vi benytter anledningen til å takke alle bidragsytere i året som gikk. Det er stadig flere som bidrar til at dette bladet blir som det blir – og gir et mangfoldig blide av det som skjer på familierapiens arena.

Men nå ser vi mot 2016 og årskonferansen på Vettre. ”Seksualitet i et familieperspektiv. Muligheter og utfordringer” 11. og 12. februar. Invitasjonen var vedlagt forrige nummer av bladet – og ligger på www.nfft.no. Håper å se mange av dere der.

Da gjenstår det bare å ønske vel møtt til et nytt NFFT-år
med hilsen fra oss i redaksjonen.

* Reichborn Kjennerud T.
”Heinz von Forster - en pioner innen
kybernetikk og konstruktivisme”,
Fokus på familien 1- 1988

Pelle Slagsvold
Leder for NFFT

ORD FRA LEDER:

Hei alle sammen og Godt nyttår!

Siden sist har representanter fra styret i NFFT styret deltatt på dansk forenings årsmøte i Svendborg. Et spennende møte med mange interessante workshops og plenumsforedrag.

Den 3. og 4. desember arrangerte NFFT i samarbeid med Metaforum vår vane tro førjulsseminaret i Gamle Logen i Oslo. I år hadde vi fått tre anerkjente foredragsholdere innen ledelse knyttet til BI til å dele deres tanker om ledelse med tråder mot kunst, filosofi, historie og politikk med vekt på tiårene før og etter 1900. Inn i dette hadde de invitert med

forfatter og musiker Ketil Bjørnstad som har fordypet seg i Christiania-bohemen. De tilstedeværende fikk to uforglemmelige dager, noe samtlige av dem jeg snakket med har bekreftet.

Det altoverskyggende denne høsten har vært asyl/immigrasjons-krisa. Vi så overfylte gummi-båter og druknede barn på TV, noe som gjorde inntrykk og det kom stadig nærmere. Men som mange andre nordmenn gjaldt det ikke meg personlig, men satte myndigheter og politikere i vanskelige dilemmaer. Vi så bilder av frysende nyankomne mennesker utenfor registreringen på Tøyen i Oslo øst. Jeg møtte også nyankomne flyktninger som kunne fortelle om grusomme forhold i Syria og under flukten, i mitt arbeid på Oslo legevakt.

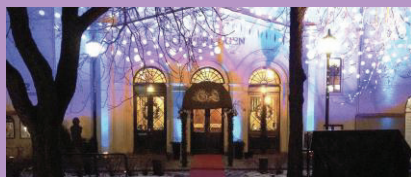
Så kom det enda nærmere: En dag tidlig i desember i fjor brakte media opplysninger om at myndigheter i Oslo og nasjonalt forhandler om å opprette asylmottak for inntil 1000 personer i forlatte kontorbygninger tvers over gata for der jeg bor. Da gjelder krisen på en annen måte meg personlig. Egne idealer og prioriteringer blir satt på prøve. Rett før jul ble det holdt et folkemøte med ansvarlige for planleggingen. Sitater fra naboer fra dette møtet er f. eks. at 740 personer er en «invasjon», og en annen, kvinne, ville ikke tørre å benytte T-banen med hundre unge menn på perrongen. Mange kan være enige i at størrelsen er utfordrende og sannsynlig uheldig, men det er mange som må plasseres og vi må alle ta vår del. Her trengs den norske dugnadsånden for å ta i mot og integrere disse fortvilte mennesker som ønsker trygghet og en ny start uten krig og forfølgelse. Som statsminister Erna Solberg sa i nyttårstalen: *Her trengs "hverdagsintegrering"*. Oppi alt dette må vi også huske at den andre siden av krise er mulighet. Det må vi tenke på som medmennesker, naboer og fagpersoner. Strømmen er så stor at politikere, administratorer og fagfolk må tenke nytt og gjerne utenfor boksen.

Tilbake til NFFT: Om en drøy måned skal foreningen arrangere årskonferanse med tema "seksualitet". Vi mener vi har fått tak i flinke fagfolk fra sexologimiljøet i Norge og Norden til å dele sin erfaring og kunnskap. Som vanlig inviteres medlemmer til å holde workshops – og vi har allerede fått inn mange. Vi ser fram mot dette med forventning og håper på god påmelding.

EFTA arrangerer europeisk konferanse i Athen i månedsskiftet september/oktober i filosofen Aristoteles ånd. Vi avventer flere detaljer som blir viderefremidlet – og annonsert.

Tvillingene jeg er stolt farfar til vokser og trives, smiler og har begynt å klukke og le hvis jeg gjør noe som fenger. De nærmer seg halvåret nå. Fantastisk morsomt å følge med! Skal trille dem igjen i morgen!

Pelle

Forelesere:

Kjetil Eikeset

Trond Kjærstad

Steinar Bjartveit

**Konsert og dialog med
Ketil Bjørnstad.**

*

**NFFT og Metaforums 18. juleseminar i Gamle Logen
3. og 4. desember 2015**

Lederskapets essens og lederens eksistens

- kongstanker, autentisitet og handlekraft.

**Med Kjetil Eikeset, Trond Kjærstad, Steinar Bjartveit
og Kjetil Bjørnstad.**

Gjenfortalt av Hilde Ingebrigtsen

Den tradisjonsrike og vakre Gamle Logen er igjen sete for førjulsseminaret. I år har NFFT og Metaforum gjort en vri. Det er ikke terapeuter som skal formidle fra sine kunnskaper og rikholdige praksis. Lederskap står på menyen. Tre meget kompetente eksperter, med psykologi, filosofi og økonomi og forfatterskap i sin verktøykasse, skal disse to dagene forelese og kåsere for oss. Invitasjonen har gått ut til ledere både i privat og offentlig sektor, mange godt kjent med foreleserne både fra BI og som innleide forelesere til kurs og konferanser. Dette er ikke lederopplæring vi er vant til å møte. Disse foreleserne går til Norges gullalder, - litteraturen, malerkunsten, Kristianiabohemen, og polfarerne, - og til filosofene og tidsånden fra Europa som preget dem, i tiden fra 1860-tallet og fremover til Norge ble en selvstendig nasjon.

Stemningen er spent og forventningsfull når vi samles i foajeen og forsyner oss med kaffe, te, pepperkaker, sjokolade og mandariner, og hilser på kjente før vi går inn i salen, og blir ønsket velkommen av Metaforums redaktør Kari Yvonne Kjølås – som også gir oss et kort innblikk i Gamle Logens historie, der bl.a. Kristianiabohemen samlet seg på kafé ”Sumpen” som i sin tid var lokalisert i Logen. En svært så passende ramme rundt deler av dagens tema.

I invitasjonen for årets Førjulsseminar sto det å lese:

... denne gangen vil vi igjen løfte oss til et meta-perspektiv, med historiske tilbakeblikk - med forankring i tidens utfordringer og aktuelle tema. Vi har tenkt oss en reise i samfunn og kultur, individ og fellesskap, historier og fortellinger.

Vi vandrer også i sinnets irrganger og samspillet labyrinter – for å se nærmere på faktorer som kan gi oss større forståelse av de strukturene og kontekstene vi alle er en del av ... og mye mer.

Og ja – vi fikk som lovet ... og mye mer.

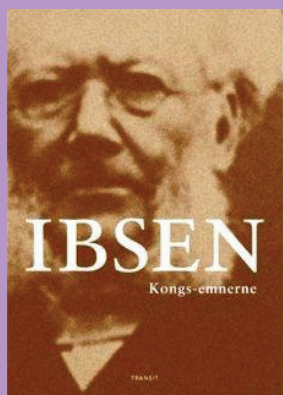
LEDELSE OG KONGSTANKER:

Steinar bjartveit har den første stafettpinnen.

Han forteller at alle tre har forankring i psykologi og BI. De har valgt å konsentrere sin virksomhet om ledere og organisasjoner.

Bjartveit

"Kongsemnerne"

Opprinnelig utgitt i 1864
Finnes også som lydbok.

Knud Bergsliens kjente maleri fra 1869: Birkebeinerne på ski over fjellet fra Lillehammer til Rena med en ung Håkon Håkonsson gjemt under kappen..

Ledelsesfaget går i bølger, ofte promotert av fagfolk og konsulenter som kommer med nye ideer. Harvard Business Review er «Bibelen», som er først ute med de nye trendene og ny forskning. Så henger man seg på i tur og orden. Ferskvaren blir raskt foreldet. Ingen leser "Ona Fyr" lenger – som var et must for ledere for noen år siden.

Er det perspektiver som fokuserer på lederskap på tvers av tid og rom?» var spørsmålet disse tre gutta stilte seg, etter å ha fulgt de faglige utspillene noen tid. Skal du vite noe om gruppedannelse og – utvikling, skal du heller lese «Fluenes Herre» enn en haug med psykologibøker, sier Steinar med et glis. I jakten på perspektiver på ledelse fant disse gutta sin luke, de gikk til historien og historiske steder, hvor ledere samskapte og nyskapte hele samfunn. De tar med seg ledergrupper og kurser dem på disse stedene, og de har skrevet bøker om flere av dem. Firenze er renessansens arnested. Neppe har en lignende kreativ periode funnet sted – i malerkunst, litteratur, skulptur, arkitektur og ledelse – Michelangelos og Machiavellis by. Roma, hovedsete for det mektige Romerriket med Julius Cæsar og de andre keiserne byr på mye utover restene av Forum Romanum, og tvers over Tiber, Vatikanstaten med perlen Det sixtinske kapell, hvor Michelangelos fresker tar pusten fra enhver. I Granada og Cordoba i Spania ble det skapt et samfunn av sameksistens mellom muslimer, kristne og jøder, - og datidens kompetansesenter i Europa. – Med tanke på flyktningene og emigrantene som nå kommer, - kunne politikere og ledere lære mye av disse samfunnene, tilføyer Steinar Bjartveit. Så har vi fått et lite innblikk i bakteppet for deres tenkning.

Disse to dagene skal vi gjennom er en maratonstafett!
Vi skal til Kristianias (Oslos) storhetstid fra 1888 og utover se hvordan den europeiske tidsånden speilte seg i litteratur og kunst i Norge. Arne Garborg sa at det tok minst 3 timer å gå ned Karl Johan, fordi det var så mange interessante mennesker å snakke med!
Vi skal til Ibsen, Kristianiabohemene med Jæger, Krogh og Lassonsøstrene med Oda i spissen, og polfarene Nansen og Amundsen, hvor også skyggesidene i polarheltenes lederskap skal dveles ved.

**I MØTE MED HENRIK IBSEN –
KRAV TIL KONGSTANKER HOS LEDERE:**

I 1863 hadde Ibsen gitt ut dramaet Kongsemnerne som skildrer maktkampen om lederskap og spenner over tiden 1223-40. Kampen om kongsmakten starter allerede da birkebeinerne går på ski over fjellet for å redde babyen de mener er den rettmessige arving til tronen. (Alle næringslivsledere må gå Birkebeinerrennet!) Tre menn kjemper om makten. Hertug Skule, Håkon Håkonsson og biskop Nikolas. Biskopen er først ute av kampen. Hertug Skule har CVen i orden – *han har vært på Solstrand og BI, - og er strategidirektør i Oslo Kommune*, sier forleseren humoristisk. Norge klarer ikke å velge – hertugen blir styreformann og Håkon blir direktør (konge).

– *Harald Hårfagre samlet Norge til ett rike, men vi er ikke ett folk*, sier Håkon. *Det skal jeg gjøre*. Hertug Skule blir rasende, og beskylder Håkon for å ha stjålet den ideen, eller fått den fra Satan. Det

blir strid, og hertugen vinner det endelige slaget i Nittedal. Ibsen lar så hertug Skule bli en Mac Beth figur. Håkons ord gir ham ikke fred: - Siden Håkon talte sin store kongstanke, ser jeg ingen annen tanke i verden enn denne ene – kunne jeg bare – men den dør i mine hender. Tvilen martrer ham: Ville han fått fred om han hadde latt Håkon utvikle sin kongstanke? Skalden Jatgeir (narren/konsulenten fra McKinsey) entrer scenen. Kong Skule spør: Hvilken gave trenger jeg for å bli konge? Jatgeir: I alle fall ikke tvilens gave! (Den usunne tvilen; den som tviler på sin egen tvil.) Skule ytrer alle lederes drøm: *Jeg må ha noen som lyder meg uten vilje!*

Det kong Skule undres på er om et kongsemne kan ta på seg kongegjeringen *som om han tar på kongekåpen?* - Finnes det en «lederfrakk»? spør Steinar og ser utover salen.

Et menneske kan dø for en annens livsverk, men skal han leve må ha sitt eget livsverk, skal et klokt menneske ha sagt.

En leder er opptatt av fremtid, en administrator av hvordan du gjør ting. «Management is doing things right, leadership is doing the right things» sier Peter Drucker (klassiker innen organisasjonsledelse og markedsføring).

Kan lederskap læres? Du kan lære noe, sier Steinar, *og mest administrasjon.* Den siste biten handler om å vokse gjennom interaksjon med miljøet rundt, om ledelse som en relasjonell størrelse. Jamfør forskjellen på Skule og Håkon i Kongsemnerne.

Conger og Kanungo setter opp egenskapene til
Den arketypiske lederen:

Sensitivitet overfor situasjonen

- Leser omgivelsene
- Ser følgernes behov

Framtidsvisjon

- Troverdighet
- Framstilling

Oppnåelse av visjon

- Foreskriver ukonvensjonelle handlinger
- Gir følgerne tro på egne evner

Eksempler på slike ledere kan være SAS direktøren Janne Carlsson, Bill Clinton, Martin Luther King og Barack Obama, - og lik det eller ikke - og uten sammenligning for øvrig - Carl I. Hagen! sier Steinar

Undertegnede tillater seg å tilføye en kvinne – Malala Josafzai til eksemplene.

Om forleserne:

Kjetil Eikeset, er psykolog, filosof, diplomøkonom og forfatter.

Han er en vel kjent foreleser, også innenfor vårt felt, bl.a. gjennom undervisning for familierapeuter i mekling - i regi av OFO (Offentlige familievernkontorers org.).

Eikeset har bred erfaring med leder- og organisasjonsutvikling med både offentlige og private virksomheter.

Sammen med *Steinar Bjartveit* har han grunnlagt B&E As - som er kjent for sine seminarer der klassiske og historiske perspektiver kombineres med moderne ledelsesteorier. Han er også fagansvarlig og foreleser på Master of Management-programmet ved Handelshøyskolen BI.

Trond Kjørstad er psykolog og forfatter, med Idéhistorie grunnfag.

Han har ledererfaring fra Telenor, konsulent innen organisasjons- og ledelsesutvikling siden 1988.

Fagansvarlig og foreleser ved Executive Master of Management-programmet. Teamledelse og Lederteam ved Handelshøyskolen BI. Har tidligere utviklet og forelest ved Executive Master programmene Samspill & Ledelse og Ledelse, makt & mening

Steinar Bjartveit er også er psykolog og forfatter, med kriminologi grunnfag.

Han er konsulent og foreleser innen organisasjons- og lederutvikling siden 1990. Terapeut i par- og individual rådgivning. Fagansvarlig for Handelshøyskolen BIs to Executive Master of Management-programmer Consulting og Ledelse - Makt og Mening.

Han har også jobbet som terapeut på Kirkens Familierådgivningskontor Møllergata/Eilert Sundts gate og som individualterapeut i privat praksis.

De tre har også skrevet flere bøker – hver for seg og sammen – og mye av innholdet disse dagene baserer seg på disse bøkene: *Kaos og Kosmos* (2001) *Makt og verdighet* (2012) og *Roma Victrix* (2012).

Se nettsiden Bande.no

Tre hjørnesteiner står fast i vår tilnærming til lederutvikling:

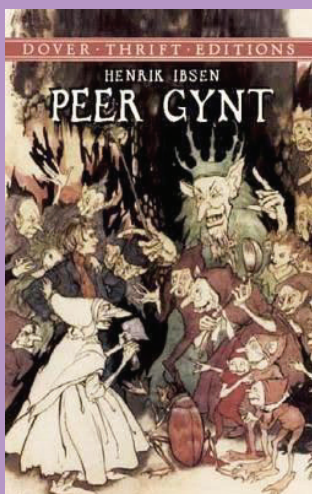

Klassiske perspektiver – bruk av historie, filosofi, litteratur og kunst for en dypere og annerledes vinkling.

Akademisk tyngde - tilnærming forankret i solid teori og forskning

Refleksjon over egen praksis – læring gjennom refleksjoner og utprøvinger i egen ledergjerning.

Gå utenom, sa Bøygen.

Uroppføring 24. februar 1876

Steinar fortsetter: - Torbjørn Jagland hadde framtidvisjonen: Det norske Hus. Fikk først beundring, etter hvert ble visjonen en fleip. En visjon kan ikke kjøpes av konsulenter. Den er eksistensielt betinget, og kommer som følge av en interaksjon mellom deg som leder og det miljøet du virker i!

Færre og færre kan svare på hvorfor de vil være ledere. Lederskap er ikke en posisjon, men en relasjon. Du må gjøre deg fortjent til lederskap. Hertug Skules tragedie er at han ikke var dum nok til å leve lykkelig som leder. Administrator ja, leder nei!

KUNSTEN Å GÅ UTENOM:

Kjetil Eikeset har entret podiet, peker på overskriften, og sier: - Peer Gynt var en mester i å ikke ta valg. – Det er vår erfaring at når vi foreleser om en litterær figur, reflekterer man annerledes, og vi tenker det er viktig i forhold til egen livsverden. Peer Gynt er spennende, en karakter som gjør det til sin vei ikke å ta valg. Han har forstått at det å ta valg i relasjon til andre innebærer en forpliktelse. Det vil han ikke ha. En gang i året blir en leder kjempeglad for å motta Peer Gynt prisen. – Er det virkelig noe å bli glad for, sier Kjetil med et megetsigende smil. På lerretet bak han leser vi at Peer Gynt handler om å unngå valg – Livet som en serie prøvelser han går utenom – Redselen for risiko: Tap, skuffelser og nederlag – Frihet til å velge, men ikke ansvaret som følger med valget – Å leve drømmene fremfor det villede.

Kongstanker kan også lede til nederlag. Linken mellom Kongsemnene og Peer Gynt er Ibsens mangeårige dannelsesreise til Italia. I møte med noe annet, tordner han mot nordmenn i brev til Brandes – «En liten nasjon i Nord med en fortid de brisker seg av, men ikke forplikter seg til. Trives i sin egen verden, og ser ikke utover egne grenser» og «Da jeg hadde vært i Italia, forstod jeg ikke hvorledes jeg hadde kunnet føre en tilværelse forinnen», og skriver Peer Gynt i 1867. Der tar han et oppgjør med «det norske», setter «hale på grisen», så å si. «Jævla troll-folk!». Tenk bare på hvordan vi ofte brisker oss med vikingefortiden på sportsstevner. Vi kler på oss «likhetens tvangstrøye».

I Per Gynt treffer vi det norske i Dovregubbens hall, når Dovrekongen krever av ham «Troll vær deg selv – nok!» og må ta på seg hale for å være en av trollene. I Danmark er det Kierkegaard som snakker om danskenes «flokkmentalitet» og Tyskland er det Heideggers Das Man som snakker om Fellesskapets tyranni: Å miste seg selv å bli den annen lik, og om hvordan vi i tale bruker den ubestemte formen «man» - det er feigheten i oss som er man, når vi ikke helt står for det vi mener, blir «man» skyldig i så mye, uten at «jeg» blir tydelig. Nationaltheaterets nylige Peer Gynt versjon med Skavlan som Peer illustrerer dette på en ny måte. I våre dager utydeliggjør vi meninger med ord som: liksom, på en måte, kanskje – og gjemmer oss bak dem. Da pulveriseres individets ansvar.

Ketil forteller at på 90-tallet meldte noen venner ham inn i Vålerenga-klanen. Det var litt av en opplevelse å stå i en kjempflokk mannfolk på tribunen og synge ganske grove sanger. Den kompakte majoritetens enstemmighet.

Filosofistudenten stilte seg spørsmålet: - Mener jeg dette? Han så seg rundt, og gjenkjente også mange andre akademikere, som brølte sammen. – *Hvor lett er det ikke å gjemme seg bort i mengden?* sier Ketil og ser på oss. Et nytt bilde kommer opp bak ham: En gjeng slips og dresskleddede menn, nøyaktig like, prediker bedriftens credo: - Dette er bedriftens ledelse. Vi satser på selvstendighet, personlighet, initiativ og vilje til omstilling. - Hørt den, eller tilsvarende, før?

I **Harvard Business Review 13.2.12** er et helt nummer fylt av «Break-through Leadership». Det handler om hvorfor det å kjenne seg selv er den beste strategi - *nå*. Personlig lederskap. Daniel Golemans artikkel «High level of self-awareness» er et must for ledere. Kravene til personlig ståsted (autentisk ledelse) kommer egentlig fra grekerne og er et filosofisk begrep. Du som leder skal kunne svare på/være bevisst om hvorfor folk skal la seg lede av deg! Og – kravene er ikke små: Du skal være oppmerksom på deg selv og hvordan du virker på andre. Som leder skal du være koherent, konsistent og forutsigbar i din ledelse og du skal trives med deg selv. Du skal ha et indre anker, en jording (self-groundedness) - her henfalles det til rene terapeutiske teknikker. – *Trives dere alltid med dere selv?* - sier Kjetil og ser spørrende på oss. *Det er mye lettere å sette opp kravene, enn å leve dem,* jfr. Peer Gynt.

Lederutvikling i vår tid, ifølge Robert E. Quinn, handler om at lederen stiller seg selv spørsmålene:

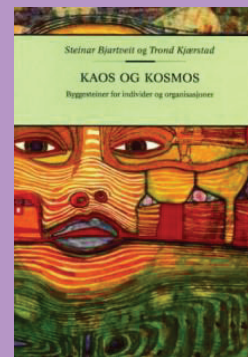
- Hvilke resultater ønsker jeg å skape?
- Er jeg indrestyrt? (ett av de viktigste kravene, indre ståsted)
- Har jeg fokus på den/de andre? Er jeg aktivt lyttende?
- Er jeg åpen mot omgivelsene (externally open)

Peer Gynt sammenlignes med en løk. Alltid når han får motstand, gjør han noe annet. Han avleser andres forventninger og er et ”coctail-party”-menneske. Peer var nok den som fikk Iphone 6 først, sier Kjetil tørt.

NÅR LEDERE FLYKTER UNNA – PEER GYNT OG KIERKEGAARD FOR LEDERE:

Kjetil fortsetter: Peer Gynt angår oss mye mer enn vi tror. Peer er det senmoderne mennesket: Selvrealisering er yndlingstemaet og har blitt en jobb. Han har talegaver og fingerspitzegefühl. Estetikk og skuespillkunst er hans gebet, likeså imagebuilding og selvrepresentasjon. Peer har skjønt at dette er viktig, han svømmer i menneskebadet og blir utrolig god på det sosiale, god på å si og gjøre de riktige tingene, og spiller skuespill i skuespillet. Når Knappestøperen kommer og Peer kreves til regnskap for sitt liv, løper han rundt og spør andre hvem han er. Anerkjennelse fra andre er viktig for å like seg selv, men vi ser at han stadig bytter karakter avhengig av omgivelsene. Mange ledere gjør også det! Peer har vært god på imagebuilding «.. i en nygjort Ham / saa dens magre Skrott ej kjendes.. skjules den menneskelige bankerott», sier Knappestøperen. Uten et indre anker kan livsregnskapet bli «Saa usigelig fattig kan en Sjæl da gaa, tilbage til intet i det taagede graa».

Et utvalg fra en produksjon:

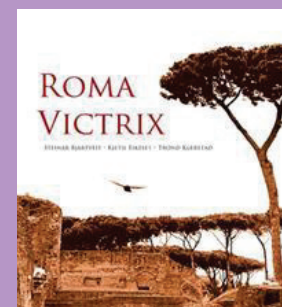
2001

KAOS OG KOSMOS Steinar Bjartveit – Trond Kjærstad

2012

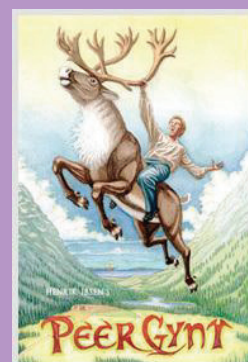
MAKT OG VERDIGHET Steinar Bjartveit - Kjetil Eikeset

2012

ROMA VICTRIX Steinar Bjartveit Kjetil Eikeset Trond Kjærstad

*

Peer Gynt var opptatt av å være seg selv – han ble seg selv – nok. Som keiser sier han at på gravstedet skal det stå «Her hviler Ingen – han som ikke var seg selv». Søren Kierkegaards gravsten lyder: «Her hviler den enkelte». Autentisitet og eksistensiell forpliktelse versus selvrepresentasjon og selvbedrag. I hverdagslivet har det sosiale sin forrang. Vi går fra identitet til dramaturgi, fra selvbevissthet til selvpresentasjon, fra sammenheng til konformitet, fra behag til ubehag og kan ende i selvbedrag. E. Goffman sier det slik: «In some cases the performer comes to be his own audience; he comes to be the performer and observer of the same show». Kjetil rusler rundt på scenen og illustrerer dette med en selvopplevd episode fra Sunnfjord, til humrende latter fra salen, som følger intenst med.

Vi elsker forventninger, men akkurat som for Peer Gynt, er forpliktelsen vanskeligere. Tenk bare på menneskebadet på Aschehougs hagefest, og for den del vår egen Facebookprofil, som gjør oss opptatt av tilbakemeldinger og likes. Ikke uten grunn er selfiestang en av de mest solgte turistgags. Akkurat som med Peer handler det om sosial identitet uten forpliktelse.

Peer Gynt er en mulighetens mester. Det dreier seg om å bevege seg i mulighetenes rike og forventninger om det neste, å speile seg i miljøet. Å ha gullkort, talegaver, stor fart, - etikette og sjarm er vesentlig. Frihet og holdningsløshet. Sosialitetens yppersteprest er alltid i forkant også internasjonalt. Dette ble glimrende demonstrert i "Peer Gynt-Skavlan" på Nationaltheateret. Det gjelder å være der det skjer når det skjer, på hagefester og årskonferanser. Være de sosiale mediers konge, og ikke glemme å ta en selfie. Karakteren endres fra mulighet til nødvendighet. «Det Gyntske Selv – det er den hær av ønsker, lyster og begjær... Det Gyntske selv, det er det hav av innfall, fordringer og krav – kort alt som nettopp Mitt bryst hever, og gjør at jeg, som sådan, lever».

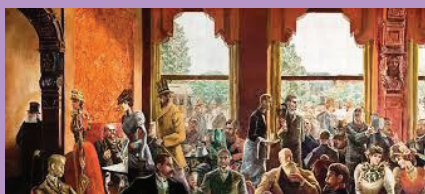
Arven fra Søren Kierkegaard handler om å stå for noe selv – fullt og helt, ikke stykkevis og delt, - og om lidenskap. Den ild som brenner i en selv og som setter den verdi, som utgjør en enorm forskjell. «Selvet er et forhold som forholder seg til seg selv, eller er det i forholdet som forholder seg til sitt eget selv-forhold» Det er Kierkegaards hovedbok «Enten – Eller» Ibsen lener seg på når han skriver Brand. Vi kjenner igjen typene til Kierkegaard: Den tungsindige/melankolikeren (Jan Eggum: Mor eg vil tilbake..). Den kjedsomhetsrammede – livslede er den nye folkesykdommen (utrette og utrette , vi har jo omorganisert!) – Erlend Loe: (Naiv Super).

Forlystelsens mester Peer Gynt sto aldri stille. Hastighet gjør at man slipper å forholde seg til seg selv. «Lykken er å finne en pike – som er verd å forføre..men ikke spise.»), Jeghetssyken (I København går en kursepidemi hvor man sitter i gruppe og klapper på hverandre, sier Kjetil med en smule sarkasme) og ikke minst Akademikeren/Ironikeren som er utrolig god til ikke å snakke om eget ståsted (Spør en akademiker om det og du får et foredrag om mytos og logos – en forelesning fremfor snakke om eget eksistensielt ståsted).

I Kierkegaards «Forførerens Dagbok» skriver hovedpersonen Johannes: « Min Cordelia! Du ved, jeg holder meget af at tale med mig selv. Jeg har i mig selv fundet den interessanteste person i mit bekendtskab.... Ak, thi jeg er kun et interessant menneske, du er den interessanteste genstand». Vi gjenkjenner Peer Gynt i Johannes.

- *Dette angår oss, i dag også!*, sier Kjetil megetsigende idet han forlater scenen.

Begeistringen er stor under lunsjen, - både fra NFFT'ere og ikke minst fra de jeg lunsjer med fra privat næringsliv. *Disse gutta tar oss med på en fullspekket dannelsesreise, både på det ytre og indre plan.*

Fra Grand kafé

Ketil Bjørnstad - 2002

Christian Krohgs bilde av hustruen Oda Krohg. Født Otilia Pauline Christine Lasson 11. juni 1860

Utsagn fra en deltager, sagt med lun humor, under middagen:

- *Jeg følte meg som en leder da jeg kom i dag, så kjente jeg meg stadig mer som en administrator, men etter hvert lurte jeg på om jeg var en Peer Gynt.*

- *Vel, vil vi si. Evne til selvrefleksjon er et av kriteriene for en god leder.*

OSLOS KREATIVE GULLALDER:

Trond Kjærstad hilser oss smilende velkommen til neste økt.

«Først får dere høre alt dere ikke kan om ledelse, - og enda kommer dere tilbake fra lunsj». På lerretet bak ham vises Grand kafés strålende maleri av Kristianiabohemene. Vi gjenkjenner mange: Bjørnson, Chr. Krogh, søstrene Lasson, Thaulow, Obstfeldter - og ikke minst Ibsen. Ibsen inspirerer en hel verden, fastslår Trond Kjærstad. Han skreller oss som løk og viser oss tomheten. Men hva med han selv? Han taler, skriver og lever et borgerlig liv. Ibsen er en slags skrivebords-teoretiker. Etter 27 år i utlendighet vender han hjem, det første året uten kona Suzanne. Da han observeres med unge ballettpiker, tar kona grep. Hans siste drama var «Når vi døde vågner» i 1899. I dette stykket siger det inn en erkjennelse. Dramaet handler om en eldre billedhugger, Rubek. Han er berømt og omsvermet, gift med en ung rik kvinne, inni ham er det tomt. Han vet at han tidligere hadde mulighet til å velge å leve, at han valgte kunsten fremfor livet med sin kjæreste Irene. På et sanatorium i Gudbrandsdalen møter han etter mange år igjen sin Irene, som det ikke har gått så godt for. De begynner å gå turer sammen, men det er for sent. Avslutningsreplikken til Rubek kan stå som et testamente over Ibsens liv: *Det er når vi døde vågner, vi ser at vi aldri har levd.*

KRISTINIABOHEMEN SOM STJERNESKUDD I

AUTENTISITETENS TID – FORTVILELSE FOR LEDERE:

Begrepet bohem handlet først om romfolk fra Bøhmen som bodde i Paris. Puccinis opera La Boheme (1896) gjorde begrepet kjent. I Paris var bohemen en deltids subkultur av kunstnere og intellektuelle. Mer lik Elton John enn Søren Kierkegaard, bemerker Trond. I Kristiania på slutten av 1800-tallet var det bohemer på heltid: Antiborgerlige, flertydige, uforutsigbare – og uansvarlige. Bohemebevegelsen tok sin inspirasjon fra Paris. Men det skjer noe annet her. Hva er grunnen til at det blir annerledes her i Oslo? Nasjonen er i endring. Noen førende skikkelser er med i bevegelsen.

Den fremste eksponenten for heltidsbohemen er Hans Jæger. Kort biografi: Født i Drammen i 1854, til Bergen i 1856, Arendal i 1868. Perioder til sjøs, tok skippereksamen og ville bli lærer, så filosof. Stortingsstenograf under studiene. Avhandling om Kant i 1878. Tale i Arbeidersamfunnet 1882 som vakte furore. Skrev «Fra Kristianiabohemen» i 1885. Dømt til fengsel i 80 dager og boka inndratt. Utga «Syk kjærlighet», bind 1-3 i 1883-1903. Om «Syk kjærlighet» sa Ibsen (som da var en meget gammel mann) «Dette er en bok skrevet av et svin, om svin, for svin». Ibsen skrev Rosmersholm som et svar på Syk kjærlighet.

Hans Jæger må ha vært usedvanlig naiv. Han tar det som kommer mot ham, sier Trond. Det ser ut som han hadde sterk kjønnsdrift. Han var bare 14 år da han dro som jungmann til sjøs og forelsket seg håpløst i den prostituerte han traff på horehus i England. Han brød seg ikke om aldersforskjellen, og var fortvilet og skuffet over samfunnet som skaper prostituerte.

Biografi av Ketil Bjørnstad – 2001
 Bildet: Hans Jæger (1889)
 i Edvard Munchs representasjon.

Ketil Bjørnstad - 2013
 Bilde: Edvard Munchs selvportrett.

Christian Krohgs maleri "Albertine"
 (1887)

- **Dobbeltmoralen i samfunnet opprørte ham**, fortsetter Trond. Han ønsket å starte en skole som lærte om frigjøring og fri kjærlighet (10 år etter "Et Dukkehjem", hvor Ibsen måtte skrive en ny slutt for Tyskland hvor Nora ikke går). Jæger mente han måtte begynne med kvinnene, og oppsøkte jenter ned til 14-16 års alderen på gaten. Han mente han hadde et oppdragende og bevisstgjørende prosjekt, men jentene bare lo av ham. Så satte han seg på talelisten i Arbeidersamfunnet i 1882, for å forklare sin egentlige mening: «Nu, det forstaar sig; vi har jo ægdeskabet, vi kan altsaa, hvis vi har raad til gifte oss, og derved muligens faa anledning til at komme i et fuldstændig intimt forhold til en kvinde. Men havde vi i stedet for ægdeskabet den fri kjærlighet, saaledes at mand og kvinde kunde forlade hverandre og søge en ny kjærlighetsforbindelse naar de var blevet hverandre fuldstændig gjennomsigdig...» Det ble ikke blink, men skandale, buing og uthenging i aviser. Han blir latterliggjort. Til Bjørnson klager han sin nød over kneblingen, men finner ikke gjenklang. Han tar en bestemmelse: *Å leve som han tenker*, og flytter inn i Vika. Nå skal alt med, uten filter. Den virkeligheten dobbeltmoralen ikke vil se.

Kristianiabohemen formulerer sine 9 bud:

1 Du skal skrive ditt eget liv. 2. Du skal overskjære dine familierettigheter. 3. Man kann seine Eltern nie Schlect genug Behandeln. 4. Du skal aldri slå din neste for mindre enn fem kroner. 5. Du skal hate og forakte alle bønder, så som: Bjørnstjerne Bjørnson, Kristoffer Kristoffersen og Kolbenstvedt. 6. Du skal aldri bære celluloidmansjetter. 7. Unngå aldri å gjøre skandale i Christiania Theater. 8. Du skal aldri angre. 9. Du skal ta livet av deg.

Ved trykking av «Fra Kristianiabohemen» politianmeldte trykkerne ham for usedelig innhold. Han dro til Sverige og fikk den trykket, under navnet «Julefortellinger». Jæger gir seg ikke. Han får vekket Kristianiabohemene og radikaliserer dem. Jæger elsket å lage skandale og utfordre borgerskapet. «Kristiania-bohemens Bekjendelser» består av bøkene Syk kjærlighet, Bekjendelser og Fængsel og fortvilelse. «Jeg lever et ulykkelig fortvivlet fattigt liv, fylt av øde, usigelig tomhet» sier han. – Munchs Skrik kan stå som et bilde på Jægers fortvilelse.

Kongstankens pine er å stå for noe uansett hva det koster, understreker Trond. Fortvilelsen over at ingen tror på din kongstanke. Fortvilelsen over ikke å ha noen kongstanke. Fortvilelsen over å leve «uekte» - og vite det, men Jæger inspirerte Kristianiabohemens revolusjonere kraft med sin hensynsløse ærlighet og sannhetssøken: Christian Krog med bildene Albertine og Kampen for tilværelsen. Arne Garborg med Mannfolk. Bjørnson, Kielland og Lie radikaliseres. Politikere, embetsmenn og «besteborgere» berøres og forferdes.

Malerkunsten endres fra «Art pour l'Art» til «Art pour la Vie», - og etterpå kom Munch, (som for øvrig var besatt av Jæger og malte flere portretter av ham), og Hamsun.

IBSEN OG NIETZSCHES IMPERATIV – OM UTVIKLING AV SELVET OG TRAGEDIENS FØDSEL:

Første og siste bud for bohemene: Du skal brenne dit liv i begge ender, sier Steinar Bjartveit som igjen har entret scenen etter kaffepausen.

Ibsen bygger på Kierkegaard. Det er blitt politisk korrekt nå. Men det er en langt mer skremmende skikkelse i Europa – Nietzsche. Han har dårlig rykte i vår tid, noe som delvis handler om at hans arvinger sensurerte og tilpasset noen av skriftene hans for å behage Hitler og det misforståtte utsagn om at Gud er død.. «Mennesket må bli herre over sitt liv» sier han i Also sprach Zarathustra, en bok som egner seg å lese i små porsjoner, som dikt. Sagt med den walisiske dikteren W.B. Yeats og Hollywood-regissøren Clint Easwood (Broene i Madison County og Million Dollar Baby) handler Nietzsches imperativ om å leve slik at du skulle ønske å leve igjen. Leve et autentisk liv i evighetens perspektiv. Det er bedre å gå til grunne gjennom å leve enn ikke å ha levd.

Nietzsches saligprisninger:

«Jeg elsker den som ødsler med sin sjel; for han gir alltid og sparer ikke seg selv. Jeg elsker den som lar gyldne ord gå foran sine handlinger og alltid holder mer enn han lover; for han vil sin egen undergang. Jeg elsker den som rettferdiggjør fremtiden; for han vi gå til grunne i nåtiden.

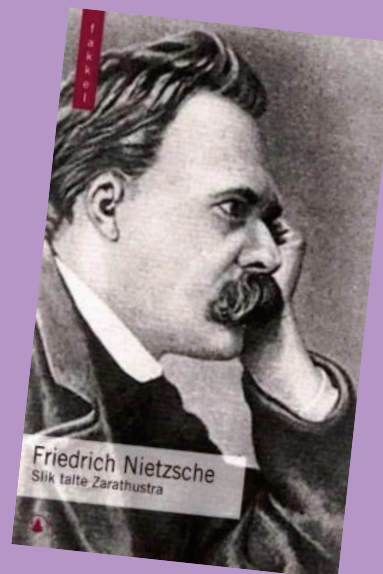
Jeg elsker den som tukter sin Gud; for han vil gå til grunne under sin Guds vrede. Jeg elsker den hvis sjel er dyp også når den såres, og som kan gå til bunns og til grunne også på små ting; slik går han over broen»

Nietzsches innflytelse på Kristianiabohemen og Hans Jæger er utvilsomt der. Viljen til makt, å skape noe. Antitesen til middel-mådighet og stagnasjon. «Denne hemmelighet betrodde livet til meg selv: Se, jeg må stadig overvinne meg selv». Så langt fra hva som det som er lykken i dag, avslutter Steinar denne sekvensen om Ibsen og Nietzsche.

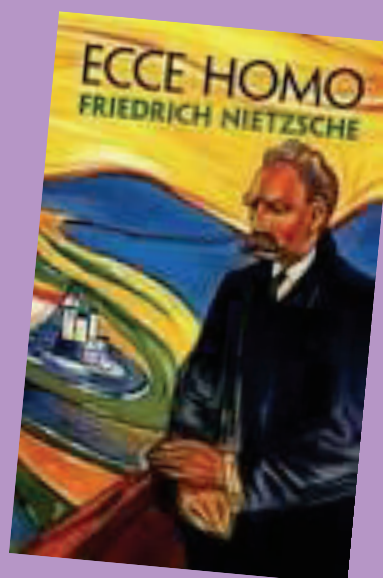
Steinar går så over til Kristianiabohemen igjen:

Trekanten Hans Jæger, Oda Krogh og Christian Krogh er legendarisk. Regjeringsadvokat Lassens døtre Oda og Alexandra ble trukket inn i bohemkretsen av Christian Krogh, som Oda gikk i malerlære hos på Pultosten, hvor også Munch var. Hun var bohemprinsessen, men faktisk også en dyktig maler.

Regjeringsadvokaten er ikke begeistret for datterens forhold til Krogh. Hun blir gravid. De drar til Belgia. Datteren Manna blir satt bort. Etter dette er ikke Krogh verdens sentrum for Oda. Hun blir mer og mer oppmerksom på den ulykkelige Jæger. I 1888 kommer dommen mot Kristianiabohemen. Det samles inn penger til Jæger som drar i selvpålagt landsforvisning. Oda skriver en kjærlighetserklæring til Jæger. Slik starter norsk kunsthistories sterkeste brevveksling mellom Oda og Jæger som kan leses i

Det finnes mange oversettelser av
Slik talte Zarathustra
Denne er fra Gyldendal 2009

Bildet: Munchs maleri av Nietzsche

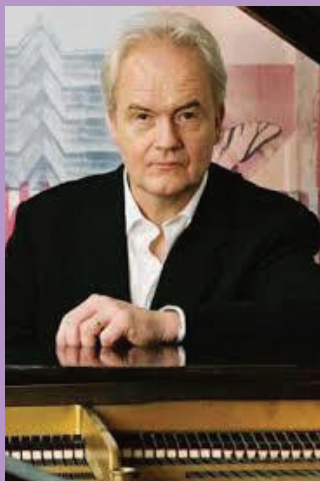

Fra salen.

Edvard Munch.
"Aften på Karl Johan" (1892)

Ketil Bjørnstad

Musiker, komponist, forfatter og kåsør.

"Syk pike" Edvard Munch. (1896)

Kjetil Bjørnstads bok om Hans Jæger. Reiser, møter, brev, drama – og så får de to uker sammen på Lassonfamiliens sommersted ved Hvitsten, så formidlet følsomt i Kjetil Bjørnstads vakre sang «En sommernatt ved fjorden». Jæger blir etter hvert fengslet. Krogh holder kontroll. Oda blir gravid. Jæger reiser til Skagen, gir opp, nedbrutt og alvorlig syk, og dør – paradoksalt nok på det som i dag er Fremskrittspartiets lokaler i Oslo.

Sannheten – hva er det? *Who cares*, sier Steinar med et smil. Dette handler om fortellingens herredømme over virkeligheten. Vi forføres av jakten på livet og viljen til å makte livet, avslutter han, og møtes av rungende applaus fra et fjetret publikum.

Avslutning dag 2:

EN VANDRING I ORD OG TONER...

Ketil Bjørnstad står på scenen. I to timer tar han oss med på en betagende reise i ord og toner, med egenkomponerte musikkstykker inspirert av de temaene han tar opp i sitt kåseri. Det er umulig å gjengi stemningen på Logen denne desemberettermiddagen. Vi blir berørt og forført, og lever med i beretningene og musikken, - og kjenner oss nesten som samtidige med de store skikkelsene fra 1850 og utover til Munch dør.

Noen smakebiter fra innholdet:

Den Gamle Logen, ikke bare Grand Cafè, var et sentralt møtested for tidsånden. I 1849 kom Ole Bull hjem fra Frankrike med revolusjonsflagget. Han ble båret på gullstol inn i Logen. Sammen med Myllarguten holdt han en legendarisk konsert med 1500 til-hørere, 700 kom ikke inn! "Vi må presentere det norske", sa Ole Bull, til allmenn jubel. Norge forholdt seg til strømningene ute i Europa og oppdaget også seg selv i denne tiden. Uten bohemen hadde det ikke vært noen Munch, tror Bjørnstad.

Munch mistet sin mor 5 år gammel, og angsten for nervesvakhet fra far og lungesvakhet fra mor forfulgte ham hele livet. "Døende kom jeg til verden", sa Munch (og det gjør vi vel alle!). Omtrent 10 år senere døde hans søster Sofie, bare 15 år gammel.

Vi kjenner alle hans bilder fra sykeværelset og dødsleiet til mor og søster. Munchs forhold til far var problematisk. Det siste far ønsket var at sønnen skulle bli maler. Det var tante Karen som sto Edvard nær og støttet han. Etter en krangel med far løp han fortvilet og sint til "Pultosten", Christian Kroghs malerskole. Jæger sa: "Kom til meg du. Jeg kan lære deg noe om livet som din far ikke har begrep om." De to morløse møtes i et menneskehav, sier Bjørnstad. Munch satt ved Jægers føtter og lyttet til hans ideer.

Dette var en av de mest dramatiske perioder i Norge, - innen kunst, kultur og politikk. Om også Bjørnson hadde blitt med i

Bohembevegelsen, ville Norge kanskje sett annerledes ut i dag, sier Ketil Bjørnstad.

På juleballet, her i Logen, i 1886 var hele Bohembevegelsen til stede. Innflytelsen fra Bibelen, Forbrytelse og straff av Dostojevski og Hans Jægers skrifter og tale var sentrale samtaleemner. ”Vær realist – krev det umulige.”

Oda fortsatte sine kjærlighetsforhold selv etter at hun ble gift. Til Bjørnstad sa barnebarnet Guy Krogh: ”Hvis du sier noe vondt om Oda, da kommer jeg og spøker for deg”. Oda var den sentrale og begjærte kvinnen for dem alle. Obstfelder var også en som klorte på vinduene i Hvitsten. Munch lagde Skrik i det som blir kalt Infernoperioden. Ketil Bjørnstad spiller ”Floating”.

Det må være noe med erotikken og makten, sier Bjørnstad. Bare tenk på Det Hvite Hus og Hollande. Bjørnstad mener at ”Syk kjærlighet” er en av de mest underkjente romaner, og nevner den enorme erotiske drivkraften.

Hvorfor velger Munch Jæger? Det absolutte motstykket til sin far. Jæger tok også Munchs parti. Helt frem til 1909 fantes det to forferdelige kritikere av hans kunst. I Infernoperioden ble Munch psykotisk. Håpet om kjærlighet fikk bevegelsen til å svi sitt liv i begge ender. Strindberg beundret også Jæger.

I 1891 stilte Munch ut sine bilder sammen med Oda, som han respekterte høyt. Oda var den suverene kvinnen. Vi finner henne som uskylden, hvitkledd, den rødkledd dansende og den svartkledd sorgen. Bjørnstad spiller sin kanskje mest kjente (for oss i allmuen) komposisjon - ”Sommernatt ved fjorden”.

Da faren døde var Munch i Paris. Splittelsen mellom kristendommen og bohembevegelsen raser i Munchs indre. Han går rundt i Paris nær Operaen i Montagne Russe og hører musikk, går inn i lokalet og får en åpenbaring, ser bak maskene. I St. Cloud får han ideen til Livsfrisen. Han ville at folk se det hellige i det å leve. Tar et valg og forener far og Hans Jæger, både det hellige ved livet og det grusomme, - smerten og angsten. Dette er det han vil vise verden. Om menneskene sa han: De henter himmelen ned til jorden. De hentet selve lyset. De hentet alt. Mot slutten av livet malte han selvportrett og portrett av Hans Jæger. Bohembevegelsen var med ham til det siste.

Åndeløst lytter vi til Ketil Bjørnstad som igjen setter seg til flygelet. Takknemligheten over å ha vært med på denne reisen skal få være ordløs. Takk.

hildeingebriksen@yahoo.no

Så var dag 1 over. Referat fra dag 2 følger i neste nummer.

Hans Jæger: ” Syk kjærlighet” 1893.
Ny utgave bl.a. Pax Forlag 2006 Heftet.

*

**Bjørnstad tar oss med
på en to timers reise i ord og toner
i Gamle Logen 2015.**

Vi bergtas av prestasjonene på flygelet.

*

Systemisk kafé på Litteraturhuset i Oslo - november 2015

Jim Wilson i samtale med Morten Hammer

Sammendrag ved Henriette C. Alsing

Noen ganger glipper det et sted på veien, for så å ordne seg likevel!

Et eksempel på dette er at NFFT fikk gjennomført sitt ønske om en Systemisk kafé med Jim Wilson, i forbindelse med hans undervisning på R-BUP i november. På kun én ukes varsel gikk informasjon om arrangementet ut til våre medlemmer. Dette er beklagelig kort frist!

Desto mer imponerende at ca 25 mennesker møtte opp, og var et godt, lydhørt og engasjert publikum. Kveldens yngste gjest kom i barnevogn, og fanget Jims oppmerksomhet allerede ved ankomst. Så før dialogen var i gang, viste Jim Wilson sin interesse for barn. Og han snakker barnas sak, når han allerede i de første minuttene av samtalen med sin venn Morten Hammer, legger vekt på å lytte til barnets stemme i terapi. For Jim er dette et demokratisk, anti-undertrykkende anliggende, når han har minst like mye fokus på barna i terapi, som han har på de voksne.

Jim, som opprinnelig er sosialarbeider fra Skottland, starter ganske friskt med å uttrykke sitt ubehag med å sitte i lyset fra lyskastere. Han fikk dem raskt skrudd av, og lyset skrudd opp på publikum, for at vi bedre skulle kunne se hverandre og ha kontakt. Etter kort tid viste det seg at det var noe galt med lydanlegget, som smalt et par ganger. Dette så ut til å glede Jim, som da kunne skru av mikrofonen, som han heller ikke var begeistret for. Alt dette med humor – og uten at hverken arrangører eller andre ble brakt til forlegenhet. Da vi hørte sirener utenfor, umiddelbart etter at Jim hadde fortalt om en evakuering på et sykehus, var det Morten som kjapt kommenterte ”Perfect timing, Jim!”.

Selv om det er underholdende å høre på de to vennene, og Jim med en jovial, uhøytidelig stil, er hans budskap seriøse. I de siste årene har det blitt stadig viktigere for ham å være opptatt av klienters kontekst og livsbetingelser. Hans erfaring som mangeårig underviser i flere nord-europeiske land, har ført til at han stadig er mer bevisst på hvilke krav som settes til fagfolk i vår bransje. Han beskriver det som ”trangere trøyer”, hvor mindre kreativitet tillates. Det gir ikke rom for utforskning og eksperimentering i samme grad som tidligere. Jeg forstår ham dit hen at vi dermed mister noe av stor betydning.

Jim forteller om sin kritiske holdning til at barn er ”vandrende diagnoser”, og om at han skrev en artikkel som protest på at man utelukkende er opptatt av medisinske aspekter ved ADHD. Rett etter at artikkelen ble publisert, hadde han deltatt på en samling for familierapeuter, og blitt overrasket over hvor mange der som var dypt bekymret for ham etter at han hadde uttalt seg kritisk. Man fryktet at Jim skulle bli angrepet for sine uttalelser. Det skjedde ikke. Denne lille anekdoten tolket jeg som en oppfordring til ikke å la seg kue til taushet om kritikkverdige forhold. Jim understreket betydningen av å bevare

”How do you do your life?”

Hvordan kan jeg bli en bedre terapeut?

både uærbødighet og nysgjerrighet i vårt arbeid. Han trakk frem en uttalelse han nettopp hadde lest under et besøk på Nobelsenteret, som fjorårets ene prisvinner, 60-årige Kailash Satyarthi skal ha uttalt: "I'm still a child, because being a child means that you're learning".

Morten spør hvordan Jim utvider sitt repertoar, og henviser til en av hans bøker: "Performance of Practice". Jim svarer at i tillegg til sitt engasjement for (den artige kombinasjonen av) politikk og gitar, er det ett overordnet spørsmål for ham: *Hvordan kan jeg bli en bedre terapeut?* Men det er ikke teknikk han er opptatt av, mer sin egen terapeutiske stil, og seg selv som inspirert og påvirket av andre. Utviklingen av ens repertoar innebærer utvidelse av ens teoretiske kunnskap, som man da kan anvende terapeutisk. Her blir det litt klarere for meg hvordan *gitar* kommer inn i bildet; jo mer man lærer om musikk, desto mer kan man tune seg inn mot en familie. Det er en fordel om man tenker mer som en improviserende musiker enn som teoretiker, i møte med familier, forklarer Jim. For å klare det, er kunnskap en nødvendig basis, som man da bruker i terapi.

Morten bruker betegnelsen "museumsvakt", om ansvaret man har for å passe godt på alt tankegods og alle modeller som den systemiske retningen et tuftet på. Jim ser på dette som "Pearls of Wisdom", som han tenker tredd på et kjede av menneskeliggjøring (humanizing). Modeller er gode når de er humane. Men det er de ikke, dersom man dømmer for raskt, når man møter folk med utfordringer. Det er viktig at man både får øye på det problematiske og det livgivende i folks liv.

Jim vektlegger betydningen av å være åpen om det man tenker om det man gjør. Ellers vil man kjenne "etisk dissonans", dersom man må gjøre noe man ikke tror på. Det politiske engasjementet hans skinner igjennom her; han refererer til forfattere som Nawal el Sadaawi og Václav Havel, som begge har skrevet om undertrykking som må bekjempes, og referer sistnevnte: "Håp er en følelse av at det du gjør, har betydning". Det er ikke alltid resultatbasert, det som likevel viser seg å skape endring.

Flere ganger i løpet av timen med Jim, fremhever han viktigheten av dialog. Han berømmer fenomenet "systemisk café", som han hadde nevnt for meg før caféen at de nylig gjennomførte for første gang på et stort arrangement i London, etter inspirasjon fra fagmiljøet i Norge. Og han understreker betydningen av at kolleger involverer seg i dialoger med hverandre, på ulike nivåer og om forskjellige emner, både knyttet til arbeidet, og til livet for øvrig; "How do you do your life?". Han framsnakker innsamling av kaffepenger (her fornorsker jeg Jim, som egentlig snakket om en kasse for *te og kjeks*, men det er det vel lite av i Norge?), og han slår et slag for å ta en øl etter jobb – altså en fin overlapping mellom arbeid og fritid, som gjør kolleger mer involvert i hverandre. Mange steder er det nemlig lagt restriksjoner på hva man skal ha dialog om på arbeidsplassen, fortalte Jim, og dette må vi være uærbødige nok til ikke å ta hensyn til. Også her nevnes Tsjeckia, da måten Havel beskrev at de holdt ut på, var gjennom å møtes, snakke og le sammen.

Jim snakker varmt om at man møter familier sammen med en kollega. Selv om man kanskje har ulike utgangspunkt, er det svært verdifullt at to har opplevd det samme, slik at man med respekt kan drøfte begges erfaringer. Det er viktig at andre ser det man gjør i sitt arbeid, og det kan man oppnå ved at man jobber sammen.

Selv om Jim delte flere viktige erfaringer og budskap med oss denne torsdagstimen, var han tydelig på at han aldri vil gi råd til andre, eller gi dem beskjed om hva de skal gjøre. Jeg synes likevel at han gir flere klare, kloke råd til forsamlingen, bl.a. å snakke sammen, være sammen, være bevisst kontekstuelle forhold, vær uærbødig, ikke for opptatt av å følge en hovedvei – og alltid være nysgjerrige.

Slik blir vi mer enn vi er, avrundet Jim Wilson.

henriette.alsing@nfft.no

H. C. Michaelsen ønsker forsamlingen
velkommen – på rim.

Randi F. Bagge og Per Jensen
gir oss historien i ord og bilder.

Album fra Jubileumsseminar på Diakonhjemmet

29. og 30. oktober 2016.

Ved Kari Yvonne Kjølås

Familieterapiutdanning gjennom 25 år.

Midt i innspurten til Metaforum nr. 4-2015 og forbedelser til førjulsseminaret i Gamle Logen fant redaksjonen dessverre bare mulighet til å være delvis tilstede ved denne begivenheten - som er vel verd å markere – og som fortjener noen sider i Metaforum.

Familieterapiutdanningen ved Diakonhjemmet har hatt stor betydning for mange av oss og for utviklingen av det familierapeutiske feltet i Norge.

Mange av NFFTs medlemmer og andre aktører innen faget har hatt sitt utgangspunkt på denne arenaen.

Også denne deltageren kjenner på nostalgi og gamle minner når jeg kommer inn på området. Auditoriet er fullsatt og stemningen god.

Siden undertegnede bare var delvis til stede på konferansen bringes kun noen hovedpunkter og bilder. Vi skulle gjerne ha fått med oss enda mer av dette flotte arrangementet, men de fleste av hovedinnleggene er lagt ut på Diakonhjemmets websider og kan leses der.

HVA ER DET GODT FOR?

Hans Christian Michaelsen leder plenum og åpner med en historisk gjennomgang - på rim. Så holder Randi Bagge, og professor Per Jensen fra familieterapiutdanningen en avslappet og kollegial samtale der de oppsummerer de 25 årene og viser bilder.

Det hele startet i 1990 – som en forlengelse av den familierapiutdanningen som hadde eksistert i flere år i regi av KF Kirkens familierådgivning. Odd Gunnar Saltnes og Einar Øritsland var positive til å flytte utdanningen til Diakonhjemmet. Halvor de Flon karakteriserer skiftet som en gave fra KF til Diakon-hjemmet.

Per Jensen sier: *Dere er alle som en deler av denne historien*, som startet med Per selv og Solrun Tømmerås – og etter hvert Håkon Hårtveit.

Utdanningen har sitt teoretiske tyngdepunkt i den relasjonsorienterte familierapi som har fått bred plass i familierådgivning og psykisk helsevern i Norge de siste 10-

15 årene. Det gis en bred orientering og fordypning i de ulike familierapeutiske teorier og arbeidsmetoder, står det å lese på lerretet.

Cand. mag. var et viktig mål for studentene til å begynne med. fastslår Per og fortsetter:

Etter hvert har utdanningen utviklet seg til Videreutdanning og master i familierapi og systemisk praksis.

I 2015 står følgende på agendaen:

Studiets formål er å utdanne studenter på videre-utdannings- og mastergradsnivå med spesialisert kunnskap, ferdigheter og kompetanse innenfor systemisk perspektiv. Studiet bygger på en sosialkonstruksjonistisk grunnlagsforståelse. Studiet har fokus på terapi og konsultasjon i et relasjonsperspektiv og retter seg inn mot arbeid med barn og unge, enkeltpersoner, par, familier og samarbeid i ulike sammenhenger.

Fra 1. januar 2016 vil Diakonhjemmets Høgskole bli fusjonert med Haraldsplass diakonale Høgskole, Høgskolen Betanien og Misjonshøgskolen til VID vitenskapelige høgskole.

Gratulerer med dagen! Innledningsvis var det hilsninger og gratulasjoner fra mange, bl.a. fra tidligere rektor ved Diavett - Morten Skjørshammer, tidligere rektor Einar Vetvik og Hallvard Holtet tidligere rektor på sykepleierskolen hilser fra salen. Inger Hodne gratulerer og hilser fra R-bup, Toril Bjerkreim- fra Diakonhjemmet - Institutt for sosialt arbeid og familierapi snakker om utvikling og vekst, og fremhever viktigheten av tverrfaglighet i utdanning av gode klinikere – og viktigheten av å kombinere teori og praksis. Hun nevner også flyktningestrømmen som vil påvirke det familierapeutiske faget i fremtiden og gi nye utfordringer. Ingunn Moser – Diakonhjemmet, gratulerer en vital og dynamisk jublant, med masse mot og vilje. Hun fokuserer bl.a. på kommende endringer i organisasjonen - fra Diavett til VID og at det vil kreve evne til omstilling og nyskaping. Bente Barstad fra Modum Bad, fremhever Diakonhjemmets familierapiutdanning som grensesprengende og takker for samarbeidet. Ella Kopperud fra Fokus på familien – som også hilser fra Universitetsforlaget, ytrer bl.a. glede over at utdanningen har hold fast ved viktigheten av grunnlagstenkning. ”It takes a good Human being to make a good Therapist” minner hun oss om. Pelle Slagsvold fra NFFT vektlegger det kritiske synet på ekspertrollen og fremhever det respektfulle, og vennligsinnet spørrende. Han takker også for et godt samarbeid med NFFT.

Hovedforelesere var:

1. **Dr. Reenee Singh**, co-direktør i Tavistock og UEL Family Therapy & Systemic Research Centre og redaktør av Journal of Family Therapy.

”**Culture Matters: Working with Transnational Couples and Families**”.

2. **Anne Øfsti**, førsteamanuensis ved VIT:

”**Det begynner å ligne et liv ...**”

Per Jensen i auditoriet

Siv Merete Myra, Kristin Dahl og Pelle Slagsvold blant andre i publikum.

Pelle Slagsvold hilser fra NFFT

Plenumsforelesere:

Dr. Reenee Singh

Førsteamanuensis Anne Øfsti.

Professor Rodolfo de Bernart

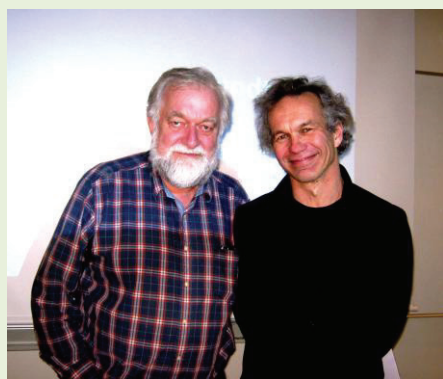
*

Mange av innleggene er lagt ut på diakonhjemmets nettsider. Gå inn og les mer der.

*

1. januar 2016 fusjonerte Diakonhjemmet Høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Betanien og Misjonshøgskolen - til VID vitenskapelige høgskole.

*

Fra workshop med Per Jensen og Halvor de Flon

3. **Professor Rodolfo de Bernart**, M.D. Psych., Istituto di Terapia Familiare di Firenze.

”A creative Training in order to have a creative therapist”.

(Disse tre foredragene var Metaforum ikke tilstede på, men fra de vi snakket med var det bare gode ord å høste.)

Det var også en lang rekke interessante workshops, med blant andre Arlene Vetere, Jim Sheehan og flere som vi gjerne skulle hatt med oss.

Vi treffer på en deltager i en pause – og hun nevner workshopen *Tryggere barndom. Vold i nære relasjoner. Hvordan avdekke vold og arbeide med sikkerhet*, med Jannicke Tindberg fra Enerhaugen familievernkontor og Jon Middelborg fra Nic Waals Institutt. En workshop deltageren synes var både viktig og interessant. (Jfr. boken *Tryggere barndom* av J. Middelborg og D. Kielleand Samoliow – Gyldendal-2014)

Vi snakker også med Bente Barstad som kom fra familierapeut Ingvild Dahls workshop om humor som terapeutisk praksis. En interessant presentasjon av ett viktig tema knyttet til problemstillingen om hvorvidt terapirommet organiseres for å få frem gråt, og i så fall - hvordan er humorens kår?

Ingvilds form inviterte til gode refleksjoner og innspill fra publikum, og det ble en god interaktiv workshop. Kanskje kan Piet Heins dikt « Den som kun tar spøk for spøk og alvor kun alvorlig, han og hun har faktisk fattet begge deler dårlig » stå som en enkel oppsummering her, foreslår Bente.

Senere snakker vi med deltager Inger Olsen som fremhever en workshop med Siv Merete Myra.

Inger gir oss etterskuddsvis følgende korte oppsummering: Siv er sykepleier, familierapeut, PhD stipendiat og høyskolelektor ved Diakonhjemmet høgskole. Under tittelen: ”During pregnancy, the same soul governs the two bodies. Tvangsbehandling av gravide rusmiddelmisbrukere”, presenterte Siv med glede og iver sitt arbeide - som hun vil avslutte i 2017.

En av målsettingene for denne studien er å peke på viktigheten av kunnskap om den prenatale tilknytningsprosessens betydning for tidlig tilknytning og samspill etter barnet er født, samt om det foreligger forskjeller med tilknytning til det ufødte barnet hos gravide innlagt på tvang, sammenlignet med frivillig innlagte kvinner. I innlegget var det den delen som omhandler gravide innlagt på tvang som ble belyst.

Siv la bort sitt manus etter kort tid, og vi var en passe stor gruppe til at det ble mer en samtale og tankesprang, enn et direkte foredrag fra Siv. Stort engasjement og livlig samtale mellom Siv og oss som var så heldige å være med på workshopen. Det skal bli spennende å følge Siv og hennes arbeid videre! – skriver Inger.

Selv var jeg til stede på workshopen: *Hva var det godt for? Presentasjon av en undersøkelse blant tidligere studenter om studiets nytte- og bruksverdi*, med professor Per Jensen og høyskolelektor Halvor de Flon,

fra Diakonhjemmet Høgskole. En interessant studie, men den kan dere lese om i Fokus på familien 3-2015 og høre mer om på NFFT's årskonferanse på Vette 11. februar 2016. Vel verd å få med seg.

Det jeg, som deltidsdeltager på konferansen, ønsker å fremheve helt spesielt er to innslag.

For det første:

Kan du se hva jeg sier? med skuespiller **Svein Tindberg**. Her lærte jeg mer om kommunikasjon enn jeg har gjort på lenge.

Svein åpner med å si at alfabetet vårt består av 29 bokstaver – som pakkes inn og pakkes ut på forskjellig vis. Og det er jo ganske så fascinerende og utrolig at dette utgjør en så stor del av vår kommunikasjon, men det sier også noe om at vår kommunikasjon utgjøres av så mye mer enn det rent språklige. Faktisk utgjør det verbale kun en liten del av vårt mellommenneskelige samspill, vårt språk og vår mulighet til formidling.

Svein nevner noen viktige tilleggsfaktorer: det nonverbale; kroppsspråket, minespillet, uttrykket - og det tolkende; våre egne assosiasjoner og hva vi legger i det vi observerer – ut i fra vår egen bakgrunn.

Han snakker om vår oppfattelsesevne. Om hvor mye vi bevisst er i stand til å ta inn og huske. Om hvor mye som havner i "søppelbøtta." Hva vi velger ut og fester oss ved er individuelt.

Han forteller at oppmerksomhet kan måles - i BIT (viser til Manfred Zimmermann) - og at synet er sjefen. Det er målt at langt det meste av informasjon tas inn visuelt.

Og han snakker om rytme. Det monotone som dreper og det ujevne som beveger. Og om at man ikke kan observere noe uten at det observerte endrer seg. Sånn sett er kommunikasjon å utsette seg for muligheten for endring. Vi beveges, røres og endres. Møtet mellom mennesker kan ikke beregnes. Det er risikabelt. Han trekker paralleller mellom teater og terapi. Og han sier: - Du kan påstå hva du vil med ord, men om kroppen formidler noe annet er det det nonverbale som blir styrende. Dette demonstreres glitrende på podiet. Han sier videre at teatersport er enhver skuespillers mareritt; det å lære seg "ikke å styre" - men "bare la ting skje". Jo - vi kjenner igjen utfordringen fra terapeutrollen i dette.

Denne forestillingen kan ikke gjengis fullgodt, for Sveins egne uttrykk og underholdene demonstrasjoner er ikke med. Jeg må nøye meg med de 29 bokstavene. Men om dere ønsker en levende fremstilt demonstrasjon om kommunikasjon i undervisningssammenheng så bestill denne forestillingen, som jeg ønsker jeg kunne formidlet til dere på video.

Jeg gir opp å referere mer her. Ord blir fattige – og jeg selv ganske målløs.

Og så var det festmiddag – med nydelig mat og vin - og god stemning. Og der finner jeg det andre innslaget jeg ønsker å fremheve: nemlig **Kjetil Reiersrud på gitar**, som ga oss en konsert som

Svein Tindberg i aksjon
"Kan du se hva jeg sier?"

Så var det festmiddag:

Randi F. Bagge
ønsker velkommen til fest.

fikk hårene til reise seg på armene og ørene til å stå på stilk. En variasjon fra klassisk og blues til folketoner og nesten country. *For* en gitarist!

Jeg vil bare takke for at jeg fikk oppleve dette også.

Og dermed tar vårt lille album fra jubileet slutt, men familierapiutdanningen gjør ikke det. Derimot utvikler den seg og tar imot nye utfordringer – og stadig nye studenter.

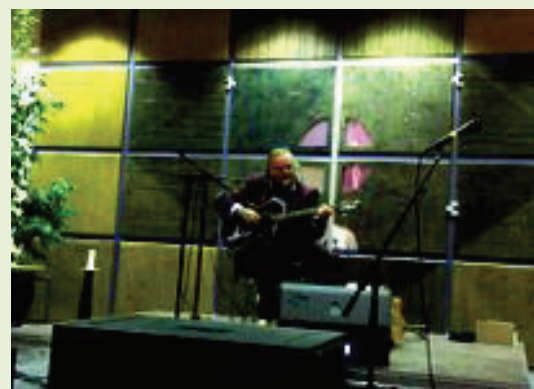

*Takk for et flott arrangement
- og lykke til videre - fra Metaforum*

Helt til slutt tar vi med workshopoversikten. Så er alle nevnt – og ingen glemt:

- *Kofferten – en narrativ tilnærming til livets reise med mellomstasjon på barnevernkollektivet Stiftelsen Hiimsmoenkollektivet*
Elisabeth Nytræ, barnevernspedagog og familierapeut
Anne Lise Pedersen, barnevernspedagog og familierapeut, Stiftelsen Hiimsmoenkollektivet
- *Bekymringsfullt fravær. Forebygging, tidlige tegn og arbeid med å lose ungdom inn i skoleløpet igjen. Om det tverrfaglige samarbeidet i Asker kommune, foreldreveiledning og veiledning av lærere.*
Eva Oline Nordsteien, lærer, spesialpedagog og familierapeut, Den alternative skolen i Asker
- *Teodor og foreldrefellen. En virkningsfull tilnærming til å hjelpe foreldre i fastlåste konflikter til å se barnets livssituasjon.*
Kari Tonette Hammer, familierapeut Familievernkontoret i Vestfold
Grethe Hoviosen, familierapeut og høgskolelektor, Høgskolen i Telemark
- *En familiekronike i et systemisk perspektiv. En fortelling om hvordan tre skrivende formødre har påvirket og påvirker mitt liv.*
Bente Lindbæk, sosionom, cand.polit., familierapeut og høgskolelektor
- *During pregnancy, the same soul governs the two Bodies. Tvangsbehandling av gravide rusmiddelmisbrukere.*
Siv Merete Myra, sykepleier, familierapeut, ph.D. stipendiat og høgskolelektor, Diakonhjemmet Høgskole
- *Looking after ourselves and each other: Working with attachment strategies, narratives and emotional risk-taking in our supervision and therapy practice.*
Arlene Vetere, professor, Diakonhjemmet Høgskole
Jim Sheehan, professor, Diakonhjemmet Høgskole
- *Hva var det godt for? Presentasjon av en undersøkelse blant tidligere studenter om studiets nytte- og bruksverdi*
Per Jensen, professor, Diakonhjemmet Høgskole
Halvor de Flon, høgskolelektor, Diakonhjemmet Høgskole
- 4. *Humor som terapeutisk praksis. Tørkerullen står klar, sett i gang og grin liksom... Organiserer terapirommet gråt, og i så fall hvordan er humorens kår?*
Ingvild Dahl, familierapeut, Trondheim kommune
- *A være eller ikke være på nett, er det spørsmålet? Internett og sosiale medier i et relasjonsperspektiv.*
Oddny Rød, klinisk sosionom og familierapeut, Familievernkontoret i Molde
- *Healthy Families – Healthy Communities. Systemteori og familierapi som viktig støttefunksjon i entreprenørskap og bærekraftig utvikling. Erfaringer fra arbeid med urfolks dominerte regioner i Nord Sibir.*
Eva Carlsdotter Schjetne, psykolog og 1.lektor, Universitetet i Tromsø, Campus Alta
- *Jakten på x-faktoren. Hvordan snakker terapeuter frem kvalitet i terapi?*
Tina Feyling, familierapeut og prosjektleder i SmART barnevern, Re kommune
- *Tryggere barndom. Vold i nære relasjoner. Hvordan avdekke vold og arbeide med sikkerhet.*
Jannicke Tindberg, sosionom og familierapeut, Enerhaugen familievernkontor
Jon Middelborg, psykologspesialist, Nick Waals Institutt.

*

Kjetil Reiersrud glitrende på gitar under festmiddagen.

*

+ litt til:

Halvor de Flon, Rodolfo de Bernart og Arlene Vetere i samtale.

*

Og Jubileumskomiteén var:

- Siv Merete Myra
- Per Jensen
- Rønnaug Refsaas
- Halvor de Flon

Halvor de Flon og H C Michaelsen hadde sentrale roller i arrangementet.

*

Bilder fra jubileet: hovedsakelig fra Rønnaug Refsaas – Diakonhjemmet og Metaforum red.

*

Fra Journal of Family Therapy

nr 4- 2015

Vi skal nå – på etterskudd – se på julenummeret for 2015.

Bladet var imidlertid hos oss i god tid før jul, og vi har kost oss med innholdet av et tykt tidsskrift siden det kom. Julenumre av tidsskrifter og blader er jo ikke sjelden større og tykkere enn de ordinære utgavene, og det var altså tilfellet denne gangen med JFT. Og ikke bare var det mer stoff i form av flere og svært interessante artikler (det ser ut til at mange har fått øynene opp for dette bladet), men det er nå også tatt med et sammen- drag av hver artikkel på ulike språk – nå også sannelig på kinesisk! Jeg vet ikke om dette betyr at redaktøren nå begynner å se dette som en utvidelse av leserkretsen. Eller kanskje kan det være en erkjennelse av at mange på denne jord – også når det gjelder fagfolk – ikke bare bruker engelsk og «vårt» alfabet når de skal uttrykke seg skriftlig. Reiser du litt i Asia vil du fort finne ut at «latinske bokstaver» ikke strekker seg særlig langt utover Europa, Amerika og Australia! Og at det finnes hjelpere også i en rekke land som gjerne vil være med på å spre de glade budskap. Det betyr at vi kan hjelpe og kommunisere med hverandre, dog gjerne på engelsk - uansett kulturbakgrunn, ved hjelp av tidsskrifter og utveksling av systematiserte erfaringer. Det skal vel noe til å oversette alt til mange språk, men hvem vet hvordan utviklingen vil bli.

Det slås denne gangen et slag for å integrere kunnskap innhentet fra ulike kontekster, både fra vår vestlige verden og fra det asiatiske mangfold. Det angis hvordan denne kunnskapen er innsamlet under ulike navn, derav ulike forkortelser og tradisjoner. Redaktøren utnytter sin bakgrunn som både vestlig (bor i England) og er indisk, og sammenstiller for oss noen ulike tradisjoner. Hun tar bl.a. for seg bruk av familierapi i strafferettspleien. Vi kan således denne gangen lese om Functional Family Therapy Programme (FFT) som tydeligvis brukes blant annet for å hjelpe ungdomskriminelle og deres familier i New York. Det er likeledes ført godt bevis for at PSP (Positive Systemic Practice) har mye å fare med når utgangspunktet er Irland der ungdommer med emosjonelle og atferdsmessige problemer blir tatt alvorlig. I det hele tatt ser det ut til at det kommer stadig flere studier hvor ungdommene selv blir tatt på alvor og spurt like intensivt som foreldrene deres om situasjonen. Dette var nemlig ikke alltid tilfellet «før» da bare foreldrene – «de ansvarlige» - ble spurt og tatt alvorlig. Forbat og medarbeidere (fra Stirling University i U.K.) argumenterer også for at manualer har mye for seg. Dette er noe ikke alltid familierapeuter liker, men de anbefaler oss å forsøke dette for nettopp å gjøre seg nytte av systematisert tenkning. Kanskje spesielt viktig når man skal forsøke å relatere funn mot hver andre fra ulike kilder.

MST («multisystemic therapy») er også regnet med å være en form for familierapi og som er tatt med i denne oversikten og som omfatter ulike måter å utøve systemterapi på. I Norge var dette en måte å jobbe på som var veldig utbredt i en periode. Vi har lest flere bøker om denne «oppfinnelsen» som ble lansert i 1986, og som høstet mange lovord blant dem som har forsøkt seg som terapeut under denne fanen. Den er nå mindre utbredt fordi den viste seg å medføre et for stritt opplegg for nettopp terapeutene, ikke så mye for klientene. Den presenteres i artikkelen som en «metode som møter vitenskapelige kriterier» selv om det kan være litt uklart hva de vitenskapelige kriterier egentlig innebærer. Men det viser seg altså ganske vanskelig å holde på rollen som «MST-terapeut» over lengre tid. Den innebærer, som sagt, en påkjenning på terapeutene (bl.a. å være tilgjengelig dag-og-natt) og kanskje av denne grunn – (de store påkjenningene på terapeutene) – gått tilbake i popularitet i behandler-verdenen.

Fra London er det referert en artikkel om MST (skrevet med mye entusiasme av den gresk-klingende Daphne Paradisopoulos og medarbeidere) som tar utgangspunkt utelukkende i de unges perspektiver på MST. Med god (nok) vitenskapelighet og klarhet viser den seg å ha stor betydning for hvordan det etter hvert skal gå over tid med de unge. Jo mer oppmerksomhet og betydning de unge får, jo mer ser det ut til at det skal gå bra. Jo, kanskje ikke så rart det da, hva du i virkeligheten gjør er kanskje underordnet det at du gjerne vil hjelpe til og gjøre noe med det – og dette med at du gjør noe som du tror og vil skal hjelpe - faktisk hjelper! Å diskutere om den ene metoder er bedre enn den andre er kanskje ikke særlig hensiktsmessig når det kommer til stykket. Ble vel også lansert som en «hjelp til unge lovbytere» på samme måte som FFT i USA. Henggeler og en rekke medarbeidere har stadig gitt ut dokumentasjon om dette, bøker og artikler, selv om det er vanskelig å fastslå hva som har virket bestandig. Forsøk har vært gjort på å forklare ved intervjuer om hva som er bra – og det ser ut til at det å bli sitert er en god ting, uansett om sitatene kommer fra omsorgspersoner eller de unge selv. De unge er i alle fall blitt «sett» og kanskje er dette det viktigste? For terapien har til hensikt å bryte uheldige og skadelige mønstre som har en ganske klar sammenheng med et dårlig resultat og den bringer håp om noe nytt og spennende inn den unges liv. Dette er et aspekt som er lite påaktet og kommer kanskje best fram i Scott D. Millers ideer og forskning om hva som synes å være bra for de unge som studeres.

Bladet ender denne gangen med et spørsmål til leserne: Går det an for noen av lesekretsen å skaffe artikler om kinesiske familier i Kina eller for så vidt hvor som helst i verden – og helst slik at JFT kan komme med, i et blad som gis ut en gang i 2016-18 med tidsfrist for innsending av manus 30.04.16? Det blir lovet god og raus behandling. Om det ikke er så mye som binder slike familier sammen, sies det, er det allerede skaffet to gjesteredaktører med klar kulturell bakgrunn fra Kina – Timothy Sim fra Hong Kong Polytekniske universitet (sjef), og Chao Wentao, (associate professor) fra Taiwan med lang erfaring i mange felter som angår familierterapi osv. Om dette ikke er «typisk Mainland China» så kan det øke vår kollektive forståelse av hva som foregår. Du kjenner kanskje en kineser – i Norge eller andre steder - tilfeldigvis? Gjør vedkommende klar over denne spennende muligheten!

Pål Abrahamsen

E	V	E	N	T	Y	R	E	R
P	E	N	G	E	R	A	L	I
S	I	S	T	E	U	D	I	E
T	E	T	E	N	N	O	E	N
O	N	E	T	A	G	N	E	R
N	E	K	T	A	R	I	N	pa

Løsning 4-2015

Kryssord 1-2016					
1	2	3	4	5	6
	7				
8			9		
10	11	12			
13			14		

Ta en pause

Vannrett:

1. Er det visst blitt i hele landet hører vi (tok sin tid i år)
7. Sender man danske pasienter på i stedet for sykehus (jf tidsskriftet «Psychosis»)
9. Tre «haker»
10. Landet som ovenstående går ut fra (vi er oss selv nærmest)
13. Lite brukt myntsort i Norge – men den er norsk!
14. Fugl med imponerende vingspenn

Loddrett:

2. Hører med til 1 vannrett eller kan spises om sommeren
3. Nr 2 i militær sammenheng
4. Gjøres ofte med strikkeplagg for å få dem tettere
5. Fryser ofte nå
6. Denne karen rasker (over isen)
8. Blir stadig mindre av det sier de
11. Tresort
12. Tonen D

Det personlige uttrykk / Konstruksjon. Tegning av Kurt Ard.

Et lite apropos. G. Bateson sier: *Tenk på ... eksempelet med det binokulære syn. Jeg sammenlignet, det man kan se med ett øye, med det man kan se med to øyne, og noterte meg at metoden å se med to øyne avslørte en ekstra dimensjon, dybde. Men å se med to øyne er i seg selv å foreta en sammenligning.*

✂ Løsning 1-2016 sendes til :

**NFFT - PB 51. 2011 Strømmen.
Merk Kryssord / Metaforum**

Navn:

Adresse:

E-post:

**Premie kr. 250.-
i avslag på neste årskonferanse.**

LYKKE TIL ☺

Nordisk Kongress i familierapi 2017:

MEETING IN THE MIDDLE
Family Therapy: Pathways Towards Reconciliation.
[www.fjolskyldumedferd.org /](http://www.fjolskyldumedferd.org/)
fff@fjolskyldumedferd.org

📖 Lanseringsfest 29.10.15 for ny bok:

Dimitrij Kielland Samoilow

**«KUNSTEN Å ELSKE»
- Ni nøkler til et godt samliv.**

Ved Hilde Ingebrigtsen

Latter og stemmesurr når meg idet jeg åpner døra inn til Dimitrij og Hans Jørgens hjem på Majorstua. Det ser ut som alle som kan krype og gå av kollegaer og venner har kommet for å hilse velkommen «Kunsten å elske», utgitt på Kagge forlag. Om lag 60 personer er stuet sammen, sittende og stående, pratende og gjenkjennelsesklemmende. Vi får bobler i glasset og blir hilst varmt velkommen av forfatteren og redaktøren fra forlaget. Forlagets representant sier at denne boken er vel-skrevet og viktig, og den har noe som vi alle kan kjenne oss igjen i, når vi beveger oss inn i våre relasjoner.

Stillheten og roen, lyttingen kommer når kammerkoret «Oslo Voices», hvor også Dimitrij synger, stemmer i med vidunderlig sang om kjærlighet, blant annet «Så skimrande var alltid havet».

Etterpå er det tid for samtale mellom psykolog Sissel Gran og Dimitrij. Sissel berømmer forfatteren for den vakre boka, og sier at den kommer til å bli en viktig bok for alle som jobber med parterapi. – De som kun jobber med individer, vet ikke hvor vanskelig det er å jobbe med to. Det kan være som en tornado som skyller over den stakkars terapeuten, sier Sissel med et humoristisk glimt i øyet, og ser utover den bejaende forsamlingen. Hun undres på hva som startet Dimitrijs vei inn i parterapien?

Dimitrij forteller at før han begynte å jobbe på Østensjø familie-kontor i 2007, hadde han bare snakket med par som pårørende til barn. Da han begynte i familievernet bestemte han seg for at «dette skal jeg bli god på», men oppdaget snart at det var vanskeligere enn han hadde trodd. Forsamlingen humrer (gjenkjennende?) når han forteller om et av sine første par, som var midt i en krise med nyoppdaget utroskap, med masse sterke følelser og behov for å tømme seg. Da han endelig kom til orde og spurte hva han kunne gjøre for dem - sa den besvikne kvinnen: «åpenbart ingenting!» Og det var den terapien. Dimitrij medgir smilende at han forsto at han måtte jobbe med mer «normale par» først.

- Sissel spør hva han hadde med i verktøykassen fra før, ved siden av psykologskolen?

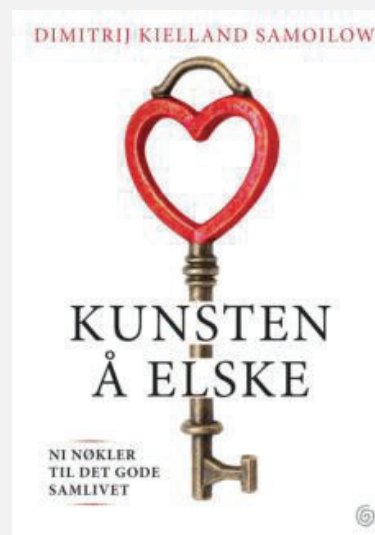
Dimitrij forteller at han hadde jobbet mye med blant annet Løsningsfokusert terapi, hvor man ikke skal dvele ved problemene, bare løsningsmønstre. I familievernet traff han på en annen tenkning. Jeg er ikke glad i føle meg mislykket og udugelig, sier Dimitrij, og tilføyer smilende, - ikke rart jeg har skrevet en selvhjelpsbok. Jeg har alltid likt å lese slike bøker. EFT – Emotional Focused Therapy – ble

Sissel Gran, Dimitrij og redaktøren fra forlaget.

Dimitrij Kielland Samoilow er psykologspesialist med ferdypning i klinisk voksenpsykologi og klinisk familiepsykologi.

Han arbeider ved Enerhaugen familievernkontor og underviser i familierapi ved Universitetet i Oslo.

Kagge forlag 2015

En bok for alle som ønsker at kjærligheten skal vare livet ut.

Kjærligheten er magisk og kjærligheten er vanskelig. Hva er medisinen mot tøffe tider? Hvordan bevarer vi den livet ut?

Dimitrij Kielland Samoilow er en av Norges fremste parterapeuter og jobber med en nyskapende rådgivning kalt Emosjonsfokusert Terapi (EFT). Ved hjelp av ni nøkler til kjærlighet går han til kjernen i parforholdets utfordringer: Hvordan bevare intimitet og nærhet gjennom mange år? Hvordan bryte ut av onde sirkler? Hvordan ta vare på det som er bra?

Kunsten å elske henveder seg til alle mennesker som lever i et parforhold – enten dere har utfordringer å løse sammen eller ønske å styrke nærheten dere allerede har. Dette er en bok som kan få deg til å se deg selv og ditt eget parforhold med helt nye øyne.

Fra forlagets omtale

inngangen til å forstå parforholdet, og å jobbe, på en ny måte. Det representerte noe nytt for Dimitrij og han utdannet seg videre, for øvrig sammen med Sissel Gran, til EFT terapeut. Det viktigste, ordet til forskjell fra løsningsfokusert terapi, mener Dimitrij er *følelser*.

- Sissel undres hvordan overgangen til å snakke om underliggende følelser var? For med par er det fort gjort å miste tråden, og falle ned i parforholdets konkurransefelt. I EFT skal vi jo se forbi det der og snakke om noe annet, det som ligger under.

Dimitrij sier det var ganske slitsomt. Begge konstaterer at det krever mot å si de bløte ordene som berører. De snakker om ordet Tilknytning, som er et fundament i EFT, om Sue Johnsen som børstet støv av Bowlbys tilknytningsteorier, som for lengst var arkivert, - og som så at hans tilknytningsteori også gjaldt for voksne. Vi trenger alle noen som er der for oss når vi er såra og lei oss. Hver gang vi kjenner støtte når vi trenger det, øker rentene i tilknytningsbanken. Små hverdagslige situasjoner kan utløse Tilknytningsalarm i relasjoner. I parforhold utløses tilknytningsalarmen raskere. I EFT snakker man om «De hellige tre» begrepene: Tilgjengelighet (er det noen som er tilgjengelig for meg?). Responsivitet (Å la seg berører av deg) og Engasjement (for deg – det jeg er opptatt av betyr noe for deg).

Dimitrij er blitt «varmere i trøya» nå, og sier: - Hvis det blir en konstant skulking av disse tre viktige fundamenter, kommer man i kranglemodus over bagateller.

Sissel bruker (fra Greenberg) begrepet «brudd på den emosjonelle kontrakten» om denne skulkingen. Sissel går tilbake til «Kunsten å elske» og sier: - Det er utrolig pedagogisk hvordan du fører Anders og Maria gjennom de ni nøklene i boka.

Så vidt undertegnede forsto Dimitrij var det en tilbakemelding fra en mann i et par han jobbet med som hjalp han til å velge denne formen i boken. Mannen sa: ”Det har vært en varm og fluffy ramme som guider oss gjennom det å snakke om så vanskelige ting”.

Det som hjelper er at mennesker våger å snakke fra et sårbart sted, sier Dimitrij. Som terapeut er det viktig å vite hva man skal gjøre, hva man skal prøve på for å komme ut at de loopsene paret vikler seg inn i, og ofte trekker terapeuten med i.

Sissel smiler og sier: - Det andre kaller emosjonelt ustabil personlighet kaller vi panikk og fortvilelse.

Tilbake til boka. Hvordan kom den i gang? Dimitrij forteller at det kom en mail fra Kagge Forlag for ca. 1 år siden. De hadde lyst å gi ut en bok om parterapi på norsk, og Sissel Gran hadde anbefalt dem å spørre Dimitrij. Han var overhodet ikke *der*, hadde nettopp gitt ut «Tryggere barndom» sammen med kollega Jon Middelborg, og var sliten. Tanken på å skulle i gang med en ny skriveprosess var ikke fristende. Han gikk likevel med på et møte med Erling Kagge og Aslak Nore og fortalte om hvordan han jobbet med par. Dette var like før jul i 2014. Smilende og rystende på hodet, sier Dimitrij at på en eller annen måte var han plutselig i gang. Disposisjonen måtte leveres til nyttår, manus skulle være ferdig til 1. mai – det ble utsatt til 1. august. Han jobbet og jobbet og jobbet. Det var en berg og dalbane. Mye ble satt på vent ellers i livet. Ikke mist berømmer han sin samboer Hans Jørgen, for utholdenhet og støtte gjennom prosessen. Da han leverte 1. utkast ble han kjent med en ny følelse: skam og tvil om dette var noe som var liv laga. Sissel bekrefter at dette er noe hun gjenkjenner. Så ser Sissel på ham, holder opp boka og sier: - Barnet ditt er det peneste og mest begavede barnet som er født på lang tid!

Vi som har lyttet gir stående applaus. – Etterpå var det boksalg, signering og mer bobler i glassene. En strålende velkomst for «Kunsten å elske»!

hildeingebrigtsen@yahoo.no

Boken ligger til anmeldelse hos redaksjonen. Se nye bøker.

Bokomtale

Tittel: **VIDERE**

Hvordan psykiske helsetjenester kan bli bedre,

Gyldendal akademisk forlag, 2014

Forfatter: Birgit Valla

Omtale ved Rune Zahl-Olsen

Jeg sitter på en konferanse på Gardermoen og hører Birgit Valla full av inspirasjon og engasjement dele erfaringer og tanker om tilbakemeldingssystemer i terapi, og om hvordan de jobber sammen i Stangehjelpa for å finne måter å hjelpe mennesker på. Litt senere samme dag, under middagen havnet jeg tilfeldig ved siden av henne og fikk anledning til å bli litt mer kjent. Når jeg et par uker senere fikk denne boken i min hånd ble det som en fortsettelse på den samtalen.

Boken er en krysning mellom en fagbok om viktigheten av bruken av feedbacksystemer og en biografi. Vi får følge Birgit fra før hun begynte på psykologistudiet, gjennom møter og erfaringer ved flere ulike arbeidsplasser og frem til hun har hatt flere års erfaring som både terapeut, foreleser og leder for Stangehjelpa. Hun forteller ærlig om både det som har lyktes og ikke lyktes - som terapeut i møte med pasienter. Hun formidler klare meninger og gir tidvis saftige fraspark.

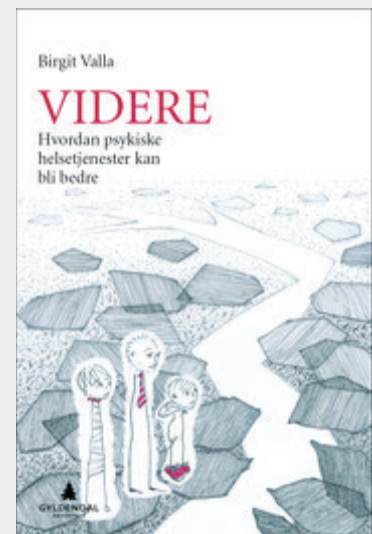
Innledningsvis gir boken en lettfattelig oversikt over forskningsfeltet innen bruk av feedbacksystemer. I tillegg bringer den leseren nær til både forskere og utviklere i det Birgit inviterer oss inn i de samtaler hun har hatt med både Michael Lambert, Scott Miller og Bruce Wampold. Navn som er svært kjent for dem som har lest litt om effekten av terapi og feedbacksystemer. To av dem har jeg selv møtt, og jeg nikker gjenkjennende i det jeg leser det Birgit skriver. Hun gir i boken en kort innføring i psykiatriens utvikling i det siste hundre år. Selv om både antallet terapeuter og metoder har skutt i været i denne perioden spør Birgit om det virkelig har vært en utvikling, i hvert fall om man skal se til hvordan det har gått med den psykiske helsen i vår del av verden. Antallet som blir sykemeldt og tallet på uføretrygdede på grunn av psykiske lidelser har gått kraftig opp. Utfordringer som mennesker før klarte å leve med, slik som angst og depresjon, fører nå til at de blir uføretrygdet. Hvordan kan vi kalle *det* utvikling, spør Birgit så treffende i boken. Hun viser til flere forskere som finner at vi som terapeuter ikke har blitt bedre. Dette til tross for at vi har trodd at det har vært en god utvikling spesielt de siste 50 årene, hvor "galehus" har blitt avskaffet og både medisiner og dialog er blitt innført. Samtidig med at diagnosebøkene har blitt tykkere har flere og flere blitt diagnostisert som syke. Kostnadene for å behandle alle disse sykdommene med medisiner og behandlere har gått i været. Slik jeg oppfatter boken er dette presentert som et bakteppe for å

Birgit Valla

Valla er psykologspesialist og avdelingsleder for Stangehjelpa – en avdeling for familiehjelp, rus og psykisk helse i Stange kommune. I en årrekke har hun arbeidet med brukernes medvirkning innen psykisk helsehjelp, og hun skriver og holder foredrag om dette.

Hun er forfatter av boken «Videre» – om hvordan psykiske helsetjenester kan bli bedre, og underviser jevnlig om tilbakemeldingsverktøyet Klient- og resultatstyrt praksis (KOR).

Betydelige ressurser legges ned for å hjelpe mennesker som strever psykisk, både fra enkeltterapeuter og fra helsetjenesten.

Men hvor godt hjelper det egentlig?
Leverer vi gode nok resultater?

I denne boken tar forfatteren for seg slike spørsmål og gir optimistiske løsninger på hvordan vi kan bringe de psykiske helsetjenestene *videre*. Å innhente tilbakemeldinger fra de som mottar hjelp er essensielt. Å finne ut hva du skal gjøre med tilbakemeldingene er like viktig. Slik kan du utvikle både deg selv som terapeut og tjenesten din i riktig retning.

Lytt til det folk forteller, oppdag ny kunnskap og ha mot til å gå nye veier.
Potensialet for forbedring er enormt.

Er du klar for endring?

Fra forlagets omtale

fortelle at positiv utvikling ikke skjer av seg selv. Det er et stykke arbeid som må til og tilbakemeldinger spiller her en stor rolle. Jeg kjenner at jeg nikker enig i det jeg leser videre. Deliberate praksis, det å jobbe målrettet, er et sentralt tema i boken og tilbakemeldingene fra dem vi jobber med er noe vi er helt avhengige av, skriver Valla.

Vi får lov å lese historien om utviklingen av Stangehjelpa helt fra starten. Alt fra hvordan og hvorfor de fikk det navnet, til visjonen og arbeidsmåten de har benyttet for å komme seg der de er nå. Jeg las med spenning og nikket gjenkjennende når hun rettet krass kritikk til Public Management systemet som mange av oss opplever som hemmende og lite nyttig. Men Birgit kritiserer ikke bare, hun presenterer også alternativer, måter som kan hjelpe oss å utvikle, ikke bare gode terapeuter, men også gode organisasjoner. Valla skriver: «Å utvikle kjempedyktige enkelletterapeuter holder ikke i det lange løp. Man må bli gode sammen, først da kan det vi gjør, få ringvirkninger i samfunnet».

Det var noe i måten hun stilte seg opp på podiet på den konferansen på Gardermoen som gjorde at jeg tenkte at der har vi ei dame med bein i nesa, energi og pågangsmot. Jeg gjenkjente det når jeg satt hjemme i godstolen og las hvordan hun reiser de ubehagelige spørsmålene som går langt ut forbi de lukkede terapirommene. Hun utfordrer meg som terapeut ved å skrive at vi bør være opptatt av om vi oppnår resultater som går utover den enkeltes livssituasjon. Hun spør om forekomsten av psykiske lidelser går ned i samfunnet rundt oss. Reduseres antallet sykemeldte eller uføretrygdede med psykiske lidelser? Og hvor mange opplever å bli mobbet på skolen? Vi hjelper ofte en og en familie på våre samtalerom, men hjelper vi samfunnet vi er en del av? Jeg måtte legge bort boken litt og bli sittende å tenke på vår rolle som samfunnsaktør. Selv om vi ikke skriver innlegg i avisene er vi med på å påvirke menneskers syn på seg selv og hverandre.

Jeg vekket meg selv fra mine tanker og las videre. Valla argumenterer sterkt for at vi må finne måter å måle det arbeide vi gjør. Måter som ikke kommer ovenfra, for de spør oss som oftest om å måle ting som oppleves lite relevant for kvaliteten på jobben vi gjør. Kommer ideene fra familiene selv blir det derimot mer matnyttig for både oss og dem, hevder hun. Hun argumenterer for at slike målinger er viktige for å kommunisere utad og legitimere tjenesten, men like viktig innad for at vi skal kunne utvikle oss og tjenestene til det beste for dem vi skal hjelpe. At dette er riktig er vanskelig å si imot siden Stangehjelpa har gjort akkurat dette i flere år, og det med godt hell. Det siste punktet i Stangehjelpa sin visjon er: «Det er de vi hjelper som avgjør om vi lykkes». Når de har det som del av sin visjon, vil jeg tro det er vanskelig å nå frem med argumenter som at familiene er lite motiverte, ikke har det som skal til for å ta imot den gode hjelpen de får, eller at de er behandlingsresistente. Jeg ser formelig for meg hvordan Birgit ville reist seg i protest hvis slike påstander ble forfektet på et møte i Stangehjelpa.

Bokens argumenter er sterkt underbygget av faglitteratur og forskning på terapi innen psykisk helse, men i tillegg til dette benytter hun seg av teori og kunnskap som er langt utenfor vårt fagfelt. Som eksempel viser hun til erfaringer og inspirasjon fra næringslivet, bloggere og Birgits egen bestemor, som startet egen liten bedrift for å kunne gi sønnene skolegang. Dette vidsyn mener jeg gir boken ekstra styrke og liv, men det er også et fotavtrykk av hvem forfatteren er. Jeg husker hun sa til meg ved middagen at hun heller likte å google ting, enn å lete etter fagartikler. Ikke fordi det var lettere, men fordi det gir et annet bilde, et bilde som er mer folkelig. Bak i boken er det mange referanser, men i teksten er det ellers lite av det - på den vanlige måten med parenteser og slikt man ellers ser i fagartikler. Valla har valgt et mer folkelig språk og måte å skrive på. Samtidig som den vitebegjærlige har mulighet for å finne begrunnelsene er de godt gjemt for den som ikke er interessert i det. Resultater er at boken er lett å lese, noe som ikke er å forakte.

Jeg har allerede anbefalt boken til kollegaer og vil anbefale den både for studenter og fagpersoner.

Var det ikke noe negativt med boken da? Jo, det var noe som var irriterende, men det er ikke noe forfatteren kan lastes for. Innledningsvis hadde boken en til tider tvilsom orddeling. Et sted hadde de fjernet alle mellomrom mellom ordene slik at det ble et ord på 50 bokstaver (ja jeg telte dem). Andre steder delte de for eksempel ord slik: behan-dling, utvi-king, og rett-slokalet. Heldigvis var dette noe som stort sett gjaldt for de første sidene. Jeg vet ikke om det var forlagets måte å vise omverden at selv med tilbakemeldinger og medarbeideres store innsats vil vi ikke kunne sikre oss perfekte resultater. Vi er mennesker, og mennesker gjør feil.

Boken er befriende for tanken og kraftig utfordrende for praksis, for skal man ta deliberative praksis, som Valla beskriver som veien videre, på alvor, så kreves det innsats. En innsats mange av oss ikke tar seg bryet med eller har tid til å legge inn.

Rune Zahl-Olsen
Familieterapeut, Abup, SSHF Kristiansand
Rune.Zahl-Olsen@sshf.no
Master i familieterapi

Som medlemmer av Den Euro peiske Familieterapiorganisasjonen EFTA har vi hentet denne erklæringen og oppfordringen ang. flyktningekrisen . Red.

BELGRADE DECLARATION ON THE EUROPEAN REFUGEE CRISIS.

BEOGRAD-ERKLÆRINGEN OM DEN EUROPEISKE FLYKTNINGEKRISEN.

Europa står nå overfor en enorm humanitær krise av et omfang ingen av oss tidligere har sett. Også gjennom våre organisasjoner overalt i Europa er vi blitt vitne til denne tragedien som innebærer forferdelige, stressfulle traumer og enormt menneskelig slit. Folk flykter fra sine hjemland som er i konflikter, av redsel for ubotelig skade og død i et forsøk på å finne sikkerhet. Dette medfører ofte reiser som ofte er forbundet med enorme redsler og sterkt økt sårbarhet for flyktningene. Vi - generalforsamlingen i EFTA - er sterkt grepet av dette, og vil derfor uttale:

Vi ser nå en flyktningestrøm av en størrelsesorden vi ikke har vært vitne til siden annen verdenskrig. Disse asylsøkerne, ofte hele familier, er ofre og de flykter fra krigens redsler. Vi, medlemmer av EFTA, finner det påtrengende nødvendig å si fra til alle europeiske land at de må fortsette å holde hardt fast i sine grunnverdier og finne fram til alle mulige måter å ta seg av disse flyktningene på, slik at de kan leve i sikkerhet.

(Vedtatt på generalforsamlingen i EFTA (European Family Therapy Association 25.sept.2015.)

Pål Abrahamsen (oversatt fra engelsk)

Annonse:

Hold Me Tight / Let Me Go *(Hold meg – slipp meg)*

Nancy Aikin, Phd. and Paul Aikin, Phd.

Licensed psychologists, certified EFT trainers and supervisors in Sue Johnson's **Emotionally Focused Therapy**.

Mer: (<http://aikinassociates.com>)

Dagskurs for terapeuter.

Mandag 18. april 2016 kl 09.00 – 16.30

Litteraturhuset (Parkveien, Oslo)

Hold meg /slipp meg er et nytt pedagogisk program som bygger på tilknytningsteori. Programmet styrker båndene mellom tenåringer og foreldre, særlig der disse båndene står i fare. Målet er å lære familiemedlemmer hvordan de bedre kan forstå og ivareta hverandre gjennom en viktig overgangsperiode i livet.

Dette dagskurset vil gi en detaljert beskrivelse av oppbygningen og gjennomføringen av **Hold meg /slipp meg** kurset, som foregår over en kveld og etterfølgende dag. Nancy og Paul vil dele erfaringer som de har gjort – med praktiske eksempler og illustrerende øvelser.

Deltakerne vil få inspirasjon, konkrete ideer og strukturer som de selv kan anvende videre. Deltakerne vil også få tilgang til det ferdige kursmaterialet etterpå.

Hold meg /slipp meg er godkjent av Sue Johnson, og bygger på EFT-tenkningen i hennes bok «Hold Me Tight» («Hold meg» Pax forlag 2002).

Kursavgift Kr 1000,- før 29.02. (etter 01.03, Kr1200,-)

Bindende påmelding til: hold.meg.slipp.meg@gmail.com

Mer info?

Chris Knill 90752475: chris.knill@gmail.com / www.knill.no - Se også: www.eftparterapi.no

Skriv til oss:

Dine meninger kommer ikke på trykk uten at de blir sendt, hit eller til andre. Si hva du ønsker at vi skal fokusere på. Send ideer, kommentarer, ros og ris. Fortell oss om store og små hendelser og begivenheter fra arbeidsplass og fagmiljø. Vi tar imot dikt, petiter, essays, artikler og innlegg til debatt, samt referater fra seminarer og workshops, og bokanmeldelser. Send oss også bøker som ønskes omtalt. De kommer ikke alltid hit av seg selv. Redaksjonen går igjennom alt vi får tilsendt, og veileder gjerne frem til ønsket resultat. Metaforum er en treningsarena for nye skribenter, i tillegg til et forum for mer erfarne formidlere.

Vi hører gjerne fra dere. Vennlig hilsen Metaformredaksjonen.

OPPDATERT LISE OVER WORKSHOPS – NFFT - VETTRE 2016.

”SO WHAT?”

Klienters erfaringer og opplevelser av tro og religion i par- og familierapi.

ÅSE HOLMBERG, Ph. D. stipendiat og familierapeut.

”Parterapi og sexologi/seksualitetsarbeide”

FINN CHRISTENSEN, familierapeut, spesialist i sexologisk rådgivning,, Gestalt psykoterapeut og klinisk barnevernspedagog. Familievernkontoret Christiania Torv og Sør-Rogaland.

”Røde og grønne familiesamspill, et gruppeopplegg for par der den ene eller begge har vokst opp med foreldre som er psykisk syke, rusmisbrukere eller voldelige.

ARNE KALLEKLEIV, familierapeut og sexolog, Nedre Romerike familievernkontor.

TORKEL FRISTAD RUDOLPH, familierapeut - samme sted

AILIN ANDRESEN, erfaringskonsulent - samme sted

ANETT MØLLER POULSEN, erfaringskonsulent - samme sted

”Systemisk familierapi; Holdning eller ferdigheter”.

OTTAR NESS, PhD, 1. Amanuensis ved Høyskolen i Sør Øst.

LENNART LORÅS, familierapeut og PhD student, høyskolelektor ved Diakonhjemmets høyskole.

”Hva var det godt for?”

En presentasjon av hvordan familierapistudenter ved Diakonhjemmets høyskole opplevde nytteverdien ved studiet.

PER JENSEN, professor ved Diakonhjemmets høyskole.

HALVOR DE FLON, høyskolelektor, Diakonhjemmets høyskole.

”Grepet av familien eller familiegrepet.”

Intensiv familiebasert korttidsterapi i BUP belyst ved presentasjon av arbeidsmodell og case.

ANNE HØST, enhetsleder Familie- og nettverksenhet. Spesialseksjon psykisk helse. Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, Oslo universitetssykehus HF.

”Seksualitet i parbehandling”

ARNE KALLEKLEIV, familierapeut og sexolog, Nedre Romerike familievernkontor.

LISE AARØE, familierapeut og sexolog. Privat praksis i Horten.

”# Tastetrykk@ i vår digitale verden.”

Internett og sosiale medier i et relasjonsperspektiv.

ODDNY RØD, familierapeut, familievernkontoret i Molde.

”Seksualitet i terapirommet”.

Hvordan kan terapeuten tematisere seksualitet i terapirommet?

TRUDE AARNES, sykepleier, jordmor og master i familierapi, Institutt for klinisk sexologi og terapi.

”Parterapeutens private par”.

Hvordan spiller parterapeutens yrkesrelaterte erfaringer en rolle i egen parrelasjon?

KRISTIN HOLST, Familierapeut ved Familievernkontoret i Sør-Trøndelag.

”Jakten på det gode samliv: Hva er lykke?”.

Hvordan vil par som mener de har et godt samliv beskrive det gode samliv.

YNGVE KOLLTVEIT, pastor Hånes Frikirke, Kristiansand

NB !

INNKALLING TIL GENERALFORSAMLING I NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI

Thon Hotell Vettre, Asker – Torsdag 11.2.2016 kl. 16.30

DAGSORDEN

1. Valg av dirigent, to referenter og to medlemmer til å underskrive protokollen fra Generalforsamlingen (GF)
2. Styrets årsberetning for 2015
3. Årsregnskap 2014 i revidert stand
4. Styrets virksomhetsplan 2015-2017/ Handlingsplan 2016..
5. Saker til behandling:
 - 5.1 Videreført fra 2015: "Arbeidsgruppen om autorisasjon fremmer forslag til generalforsamlingen om videre arbeid med saken".
 - 5.2 Videreført fra 2015: Arbeid med lokalforeninger og Juniseminar i Tromsø.
Benkeforslag: Stimulere til å øke lokale nettverk fremfor egne lokalforeninger.
 - 5.3 Overført fra 2015: Benkeforslag: Noe av styrets egenkapital overføres til Fondet. Styret oppfordres til å drøfte saken og legge fram sin innstilling på neste GF
6. Fastsettelse av budsjett 2016
7. Årsberetning fra fondsstyret 2015
Valg:
8. Valg av leder for 2 år.
9. Valg av 2 styremedlemmer for 2 år.
10. Valg av 3 varamedlemmer for 1 år
11. Valg av valgkomité - 3 medlemmer for 1 år
12. Valg av revisor for 1 år
13. Valg av fondsstyret 1 person for 2 år

Orienteringssaker:

- 1 "Styret går inn for å erstatte daglig leder Allan Ettrup Hansen med Joe Sowerby. Medlem av NFFT. Master i familierapi. Gjeldende fra årsmøtet 2016".
- 2 Overført fra 2015: Redusert pris og alternativer ordninger for pensjonister. Styret har drøftet saken om redusert medlemsavgift for pensjonister og slutter seg ikke til forslaget. Ikke nytt forslag.

Eventuelt:

Dokumenter til generalforsamlingen, som årsberetning med mer blir lagt ut på

www.nfft.no innen årsmøtet 2016

Årsregnskapet legges frem på Generalforsamlingen

Frister for innsending av saker til GF – 10. nov. 2015 - sto i Metaforum 3-2015.

Innkallingen til GF sto innen fristen - i Metaforum 4-2015.

DISPUK

Narrative og poststrukturalistiske perspektiver

NARRATIV COACHING OG VEJLEDNING DEL 1

Den 1-årige efteruddannelse i narrativ coaching og vejledning er for alle, som har opgaver, der indebærer vejledning, coaching og rådgivning eller ønsker at kvalificere sig til fremtidige coaching- og vejledningsopgaver.

Aarhus • Med Martin Nevers og Lasse Hauge
Start den 9. marts 2016 • Kursusnr. 785-16

Snekkersten • Med Eva Kragh og Lasse Offenberg
Start den 26. september 2016 • Kursusnr. 788-16

NARRATIV SUPERVISOR- UDDANNELSE NY INTENSIV 1-ÅRIG EFTERUDDANNELSE

Supervision er en spændende (og nødvendig) praksis, der styrker og professionaliserer behandlings- rådgivnings- og vejledningsarbejdet.

Denne efteruddannelse i narrativ supervision sigter mod at kvalificere deltagerne til at løse supervisionsopgaver, der strækker sig fra individuel supervision til supervision i både større og mindre grupper.

Uddannelsen sigter mod at deltagerne bliver i stand til at kunne supervisere i relation til både opgaverne, de involverede personer, gruppen, arbejdspladsen, samarbejdspartnere, kulturen, sproget og forhistorien.

Aarhus • Med Anne Romer & Lone Kaae Morell

Start den 27. april 2016 • Kursusnr. 701-16

Snekkersten • Med Anne Romer og Eva Kragh

Start den 6. april 2016 • Kursusnr. 700-16

LIDELSE OG ROBUSTHED

Med filosoferne Ole Fogh Kirkeby og Todd May

Temaet for dette års Grundlovsseminar, som vi holder dagen efter selve Grundlovsdagen, er lidelse og robusthed. Et af samtidens svar på menneskelige vanskeligheder er øget robusthed. I år har vi inviteret to af de dygtigste filosoffer vi kender, og som begge har haft stor betydning for DISPUK. Begge de inviterede filosoffer er kritiske overfor begrebet "robusthed" og giver deres bud på alternative svar på nutidens lidelser.

Snekkersten • Mandag den 6. juni 2016 kl. 10-16 - med efterfølgende vin på terrassen • Kursusnr. 818-16

INTENSIV NARRATIV FAMILIE- TERAPEUTUDDANNELSE 1-ÅRIG EFTERUDDANNELSE 2016

Uddannelsen består af 4 moduler og indeholder grundig indføring i Narrativ familierapi.

Herudover præsenteres brugbare elementer fra spændende tilgange som: "Collaborative" familierapi, Flerfamilierapi og Traumeterapi.

Aarhus • 12+3 dage • Med Allan Holmgren, Kasper Hanghøj, William Madsen og Anette Holmgren
Start den 17. august 2016 • Kursusnr. 181-16

REFLEKSIONSUGE PÅ KRETA (UGE 41): LEDELSE, COACHING & ORGANISATIONSARBEJDE

Refleksionsuge for professionelle, der arbejder med menneskers og organisationers læring, forandringsprocesser og udvikling: Direktører, chefer, ledere, interne og eksterne konsulenter, coaches, supervisorer og terapeuter, der er interesseret i at varetage sin egen og andres udvikling og bevægelse - konstruktivt, intelligent, kreativt og humoristisk.

Deltagerne vil blive introduceret til og kan fordybe sig i narrative metoder i forhold til forskellige typer af samtaler og ledelsesmæssige og organisatoriske problemstillinger.

Kreta • Med Allan Holmgren • Den 8.-15. oktober 2016

Kursusnr. 805-16

TAL OM DET VIGTIGE! -

MUS-SAMTALER MED MENING

Dette kursus henvender sig til ledere og mellemledere med personaleansvar, der ønsker inspiration til at holde MUS-samtaler, der giver lyst til og mod på at gå videre sammen samt til HR-konsulenter, der ønsker inspiration, de kan give videre.

Snekkersten • Med Eva Kragh og Helle Gaarn

Den 16-17. juni 2016 • Kursusnr. 802-16

HVORDAN TALER MAN MED BØRN OM PROBLEMER ?

- NARRATIVE SAMTALER MED BØRN

Dette kursus henvender sig til alle, der ønsker at hjælpe børn med at kunne tale om deres problemer, på ikke problematiserende måder.

Problemer problematiserer den som har problemet.

Mange børn føler ikke, at de har problemer, men at de er problemet. Når børn kobler problemerne sammen med deres identitet, kaster de sig næsten altid ud i selvnedgørende handlinger - det er således ikke kun omgivelserne, der vender sig imod børnene, de vender sig imod sig selv.

Snekkersten • Med Anette Holmgren

Den 5. september 2016 • Kursusnr. 804-16

Læs mere på www.dispuk.dk - søg på kursusnr.

Norsk forening for familierterapi

inviterer til

Systemisk kafé på Litteraturhuset i Oslo

Søndag 31.01.16 kl.19.00

(dørene åpnes kl.18.30)

Peter Rober

intervjues av Rolf Sundet

Peter Rober, PhD er klinisk psykolog, familierapeut og lærer i familierterapi ved Context -Center for marital and family therapy (UPC KU Leuven, Belgium). Han er professor og underviser i familierterapi ved the Institute for Family and Sexuality Studies, Belgium. Hans forsknings-interesseområder fokuserer på familierapeutisk praksis og på terapiprosessen, inkludert spesielt bruken av terapeutens selv og terapeutens indre konversasjon. Peter Rober har også gitt nøkkelbidrag til utviklingen av dialogisk terapi. Hvert år i august organiserer han the European Summer School in Family Therapy in Leuven sammen med Jaakko Seikkula, John Shotter, Justine van Lawick og Jim Wilson.

Pris: Kr. 100,- for medlemmer av NFFT

Kr. 130,- for ikke-medlemmer

Mat og drikke kan kjøpes i Kafe Oslo i 1.etasje

VELKOMMEN!

The 24th World Family Therapy Congress will be held 30 March – 2 April 2016 in Kona, Hawaii, USA. We invite you to join colleagues from around the world at the Congress Hotel, the Hilton Walkoloa Village, a resort hotel on the Big Island.

The 2016 Congress will be: Interpersonal Interactions and Therapeutic Change. The Congress will focus on interactional methodologies for working with families and how those changes impact the families with which therapists work. The 2016 Congress, like all IFTA Congresses, will also feature many approaches to a variety of problems and ways of coping with them. The congress aims to help heal hurting couples and families in various cultures.

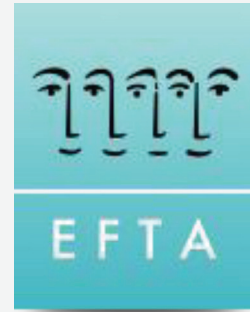
The International Family Therapy Association was an outgrowth of the East-West Bridging Congress conducted in Prague in 1987. Since that time, IFTA's goal has been the same: Advancing family therapy worldwide by promoting research, education, and sound practice while promoting international cooperation and the exchange of knowledge and ideas that support the health and well-being of families and persons around the world.

CALL FOR PROPOSALS: Open April 1, 2015 until August 31, 2015
Plan NOW to present at next year's Congress!

**Se: <http://www.ifta-congress.org/>
eller gå inn via NFFTs hjemmeside www.nfft.no**

EFTA

www.efta2016athens.gr

KONGRESS 2016:

athens 2016

28 September - 1 October, 2016

Se mer på <http://www.efta2016athens.gr/>
eller gå inn via NFFTs hjemmeside www.nfft.no

**Erstatter tidligere annonse for EFTA-konferanse i Amsterdam.
EFTA har valgt å bytte sted til Athen.**

Det lyriske hjørnet:

Litt "slampoesi" mot vår denne gangen:

ENNÅ EN GANG:

Organismen beveger seg mot vår
strekker seg mot lyset
og noen ganger gjør det vondt
og andre ganger gjør det godt
når noe våkner til nytt liv
og du tenker på tosidigheten i alt
og på Boyes dikt "Ja visst gjør det ondt ..."
Og noen ganger kommer tungsindigheten
og noen ganger lettsindigheten
og noen ganger verker alle fibere
og andre ganger henger ikke hodet
helt på kroppen -
og du tenker på ulykkelig kjærlighet
og på den lykkelige
og du begynner å tenke på hagen
med sine krav og gleder -
og på havet
med temperert saltvann
og varme svaberg
og på det forfallet
som kommer til syne
etter snøen som falt og falt og falt -
Og du tenker på musikken
oratorier, symfonier, madrigaler
og på det koret
som løfter deg
ut av deg selv
mot høyere sfærer
mens du lytter
til noe tanken ikke helt kan fatte.
Og du tenker på
Monets bilder
gjennomlyst av stråler
og på mer pointelistiske
og fragmenterte fremstillinger
og på det som falt i skyggen -
og på Klimts farger
og gullskimrende skikkelser
og landskaper
og van Goghs himmel -
og alt du har drømt om
og alt det du favnet
og elsket.
Og du tenker på ord
som Kunderas
om tilværelsens uutholdelige letthet
og på tilfeldighetenes tachisme -
og på det barnet du engang var
og den personen du ble
jeget -
det stabile i det foranderlige
som kanskje ikke finnes -
mens du aner betydningen
av at helheten
er mer enn summen
av de enkelte faktorene -
og du kjenner at organismen
trosser begrensningene
og strekker seg mot lyset
- ennå en gang.

Kari Yvonne

NYE BØKER:

Redaksjonen kan ikke omtale alle bøkene vi får til gjennomsyn. Den som ønsker å anmelde en av bøkene får den til odel og eie.

Gyldendal 2016

Red.: Bengt Karlsson
Gjennom 15 essays belyses sentrale temaer som menneskelige ressurser og muligheter, om det å få bestemme selv og betydningen av gode og hjelpsomme relasjoner.

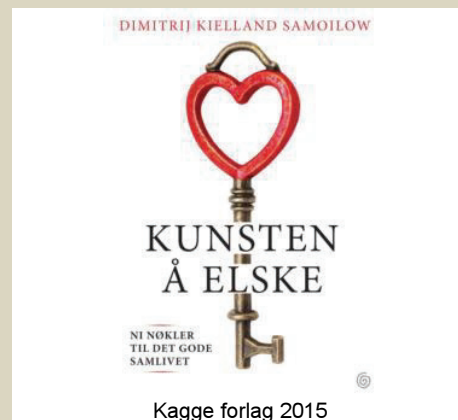
Bidrag fra: Anders Johan W. Andersen, Ellen Andvig, Marit Borg, Mette Ellingsdalen, Jan Kåre Hummelvoll, Bengt Karlsson, Benny Lihme, Kurt Johan Lyngved, Ottar Ness, Anne Grete Orlien, Jaakko Seikkula, Rolf Sundet, Odd Volden, Trond F. Aarre.

Gyldendal Akademisk 2015

Bengt Lindström, Monica Eriksson

«Hva er det som gir god helse?» Dette enkle spørsmålet stilte den medisinske sosiologen Aaron Antonovsky for omkring tretti år siden. Det ble et vendepunkt i helseforskningens historie.

Kagge forlag 2015

Dimitrij Kielland Samoilow

er en av Norges fremste parterapeuter og jobber med en nyskapende rådgivning kalt Emosjonsfokusert Terapi (EFT). Ved hjelp av ni nøkler til kjærlighet går han til kjernen i parforholdets utfordringer: Hvordan bevare intimitet og nærhet gjennom mange år? Hvordan bryte ut av onde sirkler? Hvordan ta vare på det som er bra? Kunsten å elske. Ni nøkler til det gode samlivet. En bok for alle som ønsker at kjærligheten skal vare livet ut. *Kjærligheten er magisk og kjærligheten er vanskelig. Hva er medisinen mot tøffe tider? Hvordan bevarer vi den livet ut?*

Gyldendal 2014

Konflikter hører menneskelivet til, de er både nødvendige og uunngåelige
Thor Johan Ekeland

For at helse- og sosialsektoren skal kunne løse sine oppgaver, kreves det et omfattende og nært samarbeid. Men jo større samarbeidsbehovet er, dess større er konfliktpotensialet. Hverdagen til helse- og sosialarbeidere er derfor også å måtte forholde seg til konflikter og konfliktløsning.

Alt fra forlagenes omtaler.

Nye Bøker:

Gyldendal 2016

**Nytt opplag
med nye og oppdaterte bidrag.**

Barn og unge i psykoterapi

Bind 1 og 2

Hanne Haavind, Haldor Øvreide

Bidragstyttere:

Mette Bengtson, Anne Lothe Brunstad,
Reidun Hafstad, Kirsti R. Haaland,
Hanne Haavind, Astri Lindberg, Tori Mauseth,
Rigmor Grette Moe, Vibeke Moe,
Magne Mæhle, Marte Nilsson, Lars Smith,
Birgit Svendsen, Anne Syverstad,
Vigdis Wie Torsteinsson, Anett Apeland, Are Evang, Bjørg
Grova, Susan Hart,
Marina Hvitstendahl, Trine K. Jensen,
Svein Møssige, Cecilie Frønh Nyhus,
Rolf Sundet, Helene Trana.

Kapitlene er fordelt i to bind, og i begge bind finnes kapitler som gir innføring i de ganske så ulike *format* som brukes for å organisere og presentere behandlingen. Mens andre kapitler utdypet *metodiske fremgangsmåter* i selve behandlingsforløpet slik dette er en form for samarbeid som er rettet mot et mål og strekker seg over tid.

Gyldendal 2015

**Håndbok i kognitiv terapi
Torkil Berge, Arne Repål**

Kognitiv terapi er en etterspurt terapiform som anvendes i stadig nye sammenhenger. Det er utviklet tilnæringer som er tilrettelagt for en lang rekke psykiske og somatiske lidelser, og som bygger på dokumentert kunnskap.

 Bli bokanmelder.

**Kontakt redaksjonen:
kariyk@online.no**

Forskningskontakt

**Norsk forening for familierapi
(NFFT)**

Det gjøres mye interessant og viktig forskning innen familierapifeltet. Det finnes imidlertid pr. dags dato ikke en samlet oversikt over dette.

Norsk forening for familierapi (NFFT) vil derfor tilby foreningens medlemmer en bred oversikt over forskningsfeltet i Norge og verden for øvrig på våre hjemmesider (<http://www.nfft.no>).

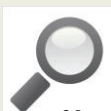
På hjemmesiden vil vi derfor bidra med informasjon om aktuelle forskningsprosjekter fra fagfeltet, det vil si store og små forskningsprosjekter og forskningsopsummeringer.

Vi vil også ha linker til Ph.d.- og masteroppgaver fra ulike utdanningsinstitusjoner.

I tillegg vil vi legge ut linker til sentrale nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer innen familierapifeltet.

Lennart Lorås er NFFTs forskningskontakt og kan kontaktes dersom noen trenger hjelp til å settes i forbindelse med ulike forskningsmiljø, spørsmål om forskning/forskningsprosjekter generelt og/eller info om relevant forskning som bør presenteres på hjemmesiden til NFFT.

**Kontaktinfo: Lennart Lorås:
lennart.loraas@nfft.no**

39

INNHold: METAForum 1-2016

FASTE SPALTER:

Foreningsinfo	2
Redaksjonens røst	3
Styrets side: Pelle Slagsvold	4
Det lyriske hjørnet	38
Kryssord	24
Nye bøker	38-39

ARTIKLER, REPORTASJER OG REFERATER

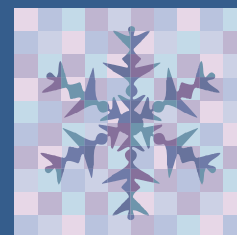
- Dag 1. Førljulsseminaret i Gamle Logen
Ved Hilde Ingebrigtsen 5
- Systemisk kafé med Jim Wilson
Ved Henriette Alsing 16
- Diakonhjemmets høyskole 25 år
Ved Kari. Y. Kjøllås 18
- Fra Journal of Family Therapy
Ved Pål Abrahamsen 23
- Kunsten å elske. Boklansering.
Ved Hilde Ingebrigtsen 26
- "Videre" Bokomtale
Ved Rine Zahl-Olsen 28

*

Oppdatert liste over workshops Vetre 2016	32
--	----

Innkalling til Generalforsamling 2016	33
--	----

Invitasjon til systemisk kafé med Peter Rober (NFFT)	34
---	----

For løpende oppdatering
på arrangementer med mer
se www.nfft.no

Avsender:
NFFT: Norsk forening
for familierapi
Postboks 51
2011 STRØMMEN

NFFT - NORSK FORENING FOR FAMILIETERAPI
ÅRSKONFERANSE / SEMINAR & GENERALFORSAMLING.
11. - 12. februar 2016. Thon hotell Vettre – Asker

“Seksualitet i et familieperspektiv - muligheter og utfordringer”.

Foredragsholdere i plenum:

Haakon Aars

Margrete Aasland

Tore Follestad

Rikke Pristed

- Workshops.
- Generalforsamling.
- Dans til levende musikk ved vårt faste "husorkester" med Carl Ferdinand Gjerdrum og co.

Nb: Konferansen er denne gangen samlet til 2 hele dager.

Fullstendig presentasjon var vedlagt forrige nummer av Metaforum.

Følg med på www.nfft.no og på våre facebooksider

